

SUNUŞ

Bilim evrenselidir ancak bilimi anlamak ve anlatmak konusunda anadilin kullanılması önem taşımaktadır. Diğer bilim dallarında olduğu gibi Hematoloji (kanbilimi) alanında da bilimsel ilerleme çok hızlı olmaktadır. Özellikle yeni teknoloji, yöntem ve tedavilerin devreye girmesi ve bunun yabancı dilde olması kanbilimi ile ilgili terimlerin Türkçeye çevrilmesini gerekli kılmıştır.

Atatürk'ün "Türk dili dillerin en zenginlerindendir, yeter ki bu dil şuurla işlensin" sözleri bize bu çalışmada yol gösterici olmuştur. Bizler bu çalışma ile elimizden geldiği ölçüde Kanbilimi terimlerinin Türkçe karşılığını bularak yeni neslin bunları Türkçe öğrenmesi için yardımcı olmayı amaçladık. Örneğin artık; eozinofil gilyuvar, nötrofil bozyuvar, bazofil moryuvar olarak Türkçemizde karşılıklarını bulmuştur. Bu çalışma ile Türkçenin Atatürk'ün de dediği gibi "şuurla işlendiği takdirde" gerek bilim gerek sanat gerekse hayatın her alanında yeterli olabilecek zenginlikte olduğunu göstermektedir. Eksiklerimiz, hatalarımız olabilir ancak bu çalışma bir bayrak yarışının sadece başlangıcı olarak görülmelidir. Bizden sonra bu işe gönül veren meslektaşlarımızın bunu daha ileri götüreceğine inancımız tamdır. Öte yandan bu çalışmanın diğer bilim dalları için de yol gösterici olmasını ve bilimsel sözcükleri Türkçe karşılıkları ile kullanmaya teşvik etmesini umuyor ve diliyoruz. Bu çalışmaya bizi teşvik eden, ortam sağlayan Türk Dil Kurumu Başkanı, TDK Tıp Terimi Çalışma Grubu başkanı ve üyelerine teşekkür ederiz.

Kanbilimi hekimlerine, sağlık çalışanlarına, tüm hekimlerimize ve öğrencilerimize faydalı olması dileğiyle.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. İsmet Aydoğdu

Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Hematoloji Bilim Dalı

Prof. Dr. Fevzi Altuntaş

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Hematoloji Bilim Dalı

A

absolü *absolute* mutlak

absorban *absorbant* 1. Soğuran 2. Emici

absorbans *absorbance* soğurganlık

absorpsiyon *absorption* 1. Soğurma 2. Emilim

ACD çözeltisi *ACD solution* Kan torbasında kanın sağlıklı şekilde saklanabilmesini sağlayan asit, sitrat ve dekstroz çözeltisi.

adenin *adenine* Kan torbalarındaki besleyici çözelti-lerde bulunan ve nükleik asitlerin parçalanması ile ortaya çıkan maddelerden biri.

adenomatöz *adenomatous* bez urumsu

adenomegali *adenomegaly* bez büyümesi

adenopati *adenopathy* ak kan bezi hastalığı

adeziv *adhesive* yapışkan

adjuvan *adjuvant* artırıcı

adölesans *adolescence* ergenlik

adsorban *adsorbent* yüzergen

adsorpsiyon *adsorption* yüzermek

adült *adult* erişkin

afebril *afebrile* ateşsiz

aferez *apheresis* ayırma

agar *agar* Agar isimli deniz yosununun kurutulmasıyla elde edilen, kültür ekimi ve elektroforez amacıyla kullanılan madde.

agglutinin *agglutinin* Kendisinin yapımına neden olan antijenle birleşerek gözelerin yan yana gelmesini sağlayan protein yapısında antikor.

aglomerat *agglomerate* kütsel yığılma

aglutinasyon *agglutination* kümeleşim

agonist *agonist* etkideş

agregan *aggregant* yığıtırıcı

agregasyon *aggregation* yığılma

agregat *aggregate* yığılma

agresif *aggressive* saldırgan

agresyon *aggression* saldırganlık

agrometre *agrometer* yığılmölçer

agdalılık *hyperviscosity* 1. Akışkanlığa karşı gösterilen direncin artması durumu. 2. Akışkanın molekülleri arasındaki iç sürtünmenin artışı. **hiperviskozite** karşıtı:

akıcılık

ağızsız alyuvar *stomatocyte* Alyuvarların orta solukluğunun değişik nedenlerle ağız şeklinde yassı ve uzamış görülmesi. **stomatosit**

ağrıkeser *analgesic* Ağrı duyusunu ortadan kaldıran (ilaç, madde vb.). **analjezik**

ağıs alyuvar *reticulocyte* Kansızlıkların ayırıcı tanısında yol gösteren, RNA içeriğinden zengin olduğu için mavi boyanan, genç ve olgunlaşmamış çekirdeksiz alyuvar. **retikülosit**

ajan *agent* Fiziksel, kimyasal veya biyolojik etki gösterme gücü olan madde, ilaç. **etken**

ajitasyon *agitation* 1. Kışkırtma 2. Çalkalama

ajitator *agitator* Bir sıvıyı çalkalayarak karıştıran aygıt, çalkalayıcı

ajite *agitated* 1. Kışkırtılmış 2. Çalkalanmış

ak kan *lymph* Akyuvar içeren, kan plazmasına benzeyen renksiz sıvı. **lenf**

ak kan bezi hastalığı *lymphadenopathy* Ak kan bezlerinin büyümesi ya da işlev bozukluğuyla belirgin sayrılık türü. **lenfadenopati**, **adenopati**

akan gözölçer *flowcytometre* İmmünolojik ve köken özelliklerini ortaya çıkaran boyalarla boyanmış hücrelerin tek tek geçtikleri bir süreçte, geçen hücrenin özelliklerini algılayan ve algılananları yorumlayan bilgisayar ve parçalarından oluşan cihaz.

flovsitometre

akantosit *acanthocyte* tırtıklı alyuvar

akış basamakları *algorithm* Bir sorunun çözümünü için iyi tanımlanmış aşamalı kurallar dizisi. **algoritma**

akışkan *liquid* Doğal hâlinde akmaya hazır olan madde.

akışmaz *viscous, viscose* Aşırı yapışkanlık ya da düşük akışkanlık özelliği olan sıvı. **kıvamlı, visköz**

akışmazlık *viscosity* Sıvının akışkanlık özelliğinin azalması. **viskozite, kıvamlılık**

akinezi *akinesia* hareketsizlik, devinimsizlik

akkiz *acquired* edinilmiş

aklorhidri *achlorhydria* mide asitsizliği

akrosiyanoz *acrocytosis* Parmak uçlarının oksijen

azlığı veya beslenme bozukluğuna bağlı morarması.

akselere *accelerated* ivmelenmiş

aksesuar *accessory* ek

aktifleştirilmiş kısmi tromboplastin zamanı *activated partial thromboplastin time* 1. Temas faktörlerinin aktifleşmesinden fibrin pıhtısı oluşumuna kadar geçen zaman. 2. Sitratlı kana fosfolipit ve kalsiyum katıldıktan sonra temas faktörlerinin aktivasyonu ve intrinsek pıhtılaşma sistemi şelalesi yoluyla fibrin pıhtısı meydana gelmesi zamanı. kst. aPTT

aktifleştirilmiş protrombin kompleksi konsantresi *activated prothrombin complex concentrate* Havuzlandırılmış plazmadan hazırlanan, içinde K vitamini-ne bağlı (aktif faktör VII, X, IX ve V), kinin sistemi ve faktör VIII bulunan kan ürünü.

akut *acute* ivergen

akut faz proteini *acute phase protein* ivergen faz tepken proteini

akut lenfoblastik lösemi *acute lymphoblastic leukemia* Akyuvarların ak kan öncü hücrelerinin olgunlaşma ve farklılaşmasının durması ve bunların anormal çoğalmasına bağlı meydana gelen kötücül kan kanseri. **ivergen lenfoblastik kan kanseri** kst. ALL

akut miyeloblastik lösemi *acute myeloblastic leukemia* Akyuvarların öncü hücrelerinin olgunlaşma ve farklılaşmasının durması ve bunların anormal çoğalmasına bağlı olarak meydana gelen kötücül kan kanseri. **ivergen miyeloblastik kan kanseri** kst: AML

akyuvar *leukocyte* Kemik iliği, kan ve ak kan bezlerinde vücut savunmasında görevli, çekirdekli bağışıklık hücresi. **lökosit**

akyuvar artışı *leukocytosis* Kanda akyuvar sayısının enfeksiyon, yangı, tümör gibi nedenlerle normal değerlerin üzerinde bulunması. **lökositöz**

akyuvar azlığı *leukocytopenia* Kanda dolaşan akyuvar sayısının normal sınırın altında olması. **lökopeni**

akyuvar dağılımı *differential blood count* Kanda dolaşan akyuvar tiplerinin oranlarının belirlenmesi.

akyuvar tepkimesi *leukemoid reaction* Enfeksiyon, kanser gibi nedenlere bağlı olarak kanda akyuvarların kan

kanserine benzer şekilde artışı. **lökomoit reaksiyon**

alel *allele* eş gen

alerjen *allergen* duyarlatan

ALG antilymphocytic globulin "Antilenfositik globülin" teriminin kısaltması.

algoritma *algorithm* akış basamakları

alloantikör *alloantibody* Kişinin kendi doku antijenlerinden farklı dizilişle karşılaştığı zaman geliştirdiği bağışıklık proteinleri.

allogreft *allograft* türdeş yama

almaç *receptor* Çeşitli uyarıları alabilen ve duyu organlarının yapısında bulunan özelleşmiş hücre, hücre grupları ya da sinir uçları. **reseptör**

alyuvar *red blood cell, erythrocyte* Akciğerlerden dokulara oksijeni, dokulardan akciğerlere karbondioksiti taşıyan kan hücresi (alyuvar). **eritrosit**

alyuvar çökme hızı *erythrocyte sedimentation rate* Pıhtılaşması sitratla önlenmiş tam kanın içindeki alyuvarların yer çekimi etkisi ile çökme hızının ölçülmesi. **eritrosit sedimantasyon hızı** kst: ESR

alyuvar kümeleşmesi *hemagglutination* Alyuvarların birbirine antikor, virüs ve lektin gibi bağlayıcı araçlağı ile bağlanarak kümelenmesi. **hemaglutinasyon**

alyuvar yapımı *erythropoiesis* Doğum öncesi özellikler dalakta, doğumdan sonra kemik iliğinde eritrosit yapımı. **eritropoez**

amiloidoz *amyloidosis* Süreğen, kalıtsal hastalıklar ve kanserlerde, kalp, böbrek, karaciğer gibi organlarda suda erimeyen nişasta benzeri protein birikmesine bağlı yaşamsal işlevlerin bozulması durumu.

amiloit *amyloid* Dokularda biriken ve onların işlevlerinin bozulmasına neden olan anormal nişasta benzeri protein.

AML *acute myeloblastic leukemia* "Akut miyeloblastik lösemi" teriminin kısaltması.

ampirik *empiric* görgüsel

analjezik *analgesic* ağrıkeser

anoplastik *anaplastic* Köken aldığı hücreye az benzeyen veya hiç benzemeyen hücre veya doku.

anemi *anemia* kansızlık

anerji *anergy* Kuvvetli bir antijene karşı öğrenilmiş bağışıklığın yanıt verememesi.

anizositoz *anisocytosis* Çevresel kan yaymasında alyuvar büyüklüklerinin birbirinden farklı olması. Tam kan sayımında alyuvar çap dağılım genişliğinin (RDW) %14 üzerinde olması.

anjiektazi *angiectasis* Kan damarlarının veya lenf damarlarının anormal genişlemesi.

anjyogenez *angiogenesis* damar oluşumu

anormal *abnormal* normal dışı

antiagregan *antiaggregant* yığışımönler

antibakteriyel *antibacterial* bakterisavan

antibiyoqram *antibiogram* Kültür ortamındaki mikroorganizmaların değişik antibiyotiklere gösterdiği duyarlılığın belirlenmesi amacıyla yapılan in vitro analiz sonucu.

antibiyotik *antibiotics* Hastalık etkeni mini canlıların gelişimini durdurmak veya öldürmek amacıyla kullanılan kimyasal madde.

antidot *antidote* ağısavar

antienflamatuvar *anti-inflammatory* yangıgiderir

antifosfolipit antikor *antiphospholipid antibody* Varlığında pıhtılaşmanın uzadığı, pıhtı topağı eğiliminin arttığı ve tüketim trombositopenisi olduğu kardiyolipin ve beta 2 glikoprotein-1 gibi fosfolipitlere karşı oluşan antikor.

antifungal *antifungal* mantarkıran

antiglobülin testi *antiglobulin test* Alyuvar üzerine bağlanan ancak kümeleşme yapmayan antikorların varlığının aranması için, yıkanmış alyuvaya karşı insan immün globülini antikor damlatılarak kümeleşmenin varlığı aranarak yapılan test. **antiimmün globülin test, direkt Coombs testi**

antihemofilik *antihemophilic* hemofiliye karşı

antihemorajik *antihemorrhagic* kanamadindirir

antihistaminik *antihistaminic* histaminönler

antijen *antigen* bağıştıran

antikoagülan *anticoagulant* pıhtıönler

antikor *antibody* B kökenli ak kan gözeleri tarafından antijenin belirli bir bölümünü özgül olarak tanıyacak şe-

kilde üretilen ve özel yapıda protein.

antilenfositik globülin *antilymphocytic globulin* İnsan lenfositlerini yıkan ve sıklıkla organ nakillerinde reddi önlemek için kullanılan kan serumu. kst. ALG

antimetabolik *antimetabolic* yapım-yıkım durdurucu, özümleme-yadımlama durdurucu

antimikotik *antimycotic* mantarkıran

antimikrobik *antimicrobial* mikropkıran

antimitotik *antimitotic* mitozdurdurucu

antineoplastik *antineoplastic* kanser ilacı

antipiretik *antipyretic* ateş düşürücü

antiseptis *antiseptis* mikrop kıрма

antiseptik *antiseptic* mikropkıran

antitoksik *antitoxic* ağı giderici

antitrombotik *antithrombotic* Pıhtı topağı oluşumunu önleyen.

antiviral *antiviral* virüskıran

anulosit *annulocyte* halka alyuvar

anüler *annular* halka biçimli

aplastik *aplastic* gelişmemiş

aplastik anemi *aplastic anemia* Kemik iliğinin yağlanması ve kan gözelerinin azalması sonucu enfeksiyonlara eğilim, kansızlık ve kanamalarla seyreden ölümcül hastalık.

aplastik kriz *aplastic crisis* Doğuştan hemolitik anemilerde alyuvar üretiminin virüsler ve başka etkenlere bağlı aniden duraklaması sonucu gelişen derin kansızlık. **alyuvar üretememe krizi**

aplazi *aplasia* Bir organın ya da dokunun gelişmemesi. **gelişmezlik**

aplazik *aplastic* gelişmemiş

apoptoz *apoptosis* programlı göze ölümü

artakalan *residual* Bir hastalığın iyileşmesinden ya da birincil bir lezyonun kaybolmasından sonra devam eden. **rezidüel (I)**

artefakt *artefact* görüntübozan

artırgan *adjuvant* Diğerinin etkisine yardımcı olan madde, ilaç veya tedavi. **adjuvan**

asalaksavar *antiparasitic* Bağırsak ve diğer organlardaki asalları gideren (madde).

asemptomatik *asymptomatic* belirtisiz
asepsis *asepsis* mikroptan arındırma
aseptic *aseptic* mikropsuz
asiklik *acyclic* döngüsüz
asiyanotik *acyanotic* morarmasız
aspirasyon *aspiration* emme
aspiratör *aspirator* emmeç
aspleni *asplenia* dalak yokluğu
asplenik *asplenic* dalaksız
ateş *febris, fever* Vücut sıcaklığı artışı.
ateş düşürücü *antipyretic* Vücut sıcaklığını düşüren (madde).
ateşsiz *afebrile* Ateş yüksekliği bulunmaması. afebril
ateşyapmayan *apyretic* Vücuda girdiği zaman ateş yapın bütün etkenlerden arındırılmış (madde).
ATG *antithymocytic globulin* "Antitimositik globülin" teriminin kısaltması
atipik *atypical* sıra dışı
avasküler *avascular* damarsız
ayırseç *apheresis* İstenilen kan bileşeninin seçilip ayrılarak geri kalanın hastaya ya da bağışçıya verilmesi işlemi.
aferez, kan bileşenleri ayrıştırması
ayrı tür yaması *heterograft* Ayı türden alınan doku parçası. **heterograft**
ayrılım *diastasis* Bütünlüğünün korunması gereken bir doku veya yapının ayrı bulunması. **diyastaz**

B

bağışık *immune* Bağışıklık sisteminin uyarılması ile kişinin hastalığa karşı direncinin gelişmesi. **immün**
bağışıklama *immunization* Aşılarla ya da hastalığın geçirilmesi ile bağışıklık sistemin güçlenmesi sonucunda hastalığa karşı dirençli olma durumu. **immünizasyon**
bağışıklık *immunity* Aşılarla veya mikroorganizmalarla uyarılma sonucu hastalıklara karşı dirençli hâle gelmeyi sağlayan vücudun savunma sistemi. **immünite**
bağıştıran *antigen* Vücuda girdiğinde kendisine özel bağışıklık yanıtı oluşturan madde. **antijen**
bağlanım *association* İki ya da daha fazla özelliğin birlikteliği.

bağlar molekül ligand Bir almaca seçici olarak ve yüksek çekim gücüyle bağlanan molekül. **ligant**

bakla ağılanması favism Glikoz 6 fosfat dehidrogenaz enzim (G-6PD) eksikliği olanlarda baklagillerin yenmesine bağlı alyuvar yıkımı ve sarılıkla seyreden kansızlık. **favizm**

bakteridurduran bacteriostatic Bakterileri öldürmeden onların büyümesini ve üremesini yavaşlatan ya da durduran herhangi bir fiziksel, kimyasal ya da biyolojik etken. **bakteriyostatik**

bakterikıran bactericide Bakterileri öldürme özelliği olan herhangi bir fiziksel, kimyasal ya da biyolojik etken. **bakterisit**

bakterisavan antibacterial Bakterinin gelişmesini veya üremesini önleyen ya da öldüren (madde). **antibakteriyel**

bakterisit bactericide bakterikıran

bakteriyemi bacteremia kanda bakteri

bakteriyoloji bacteriology bakteri bilimi

bakteriyostatik bacteriostatic bakteridurduran

bazofil basophil moryuvar

bazofili basophilia Kanda moryuvarların artışı.

bazofilik stipling basophilic stippling mor noktalama

belirteç marker Beden dokusu ve sıvılarında genellikle tanı koydurucu veya tedaviyi yönlendirici gösterge.

belirtisiz asymptomatic Hastalığa ait herhangi bir bulgu ve belirti göstermeyen. **asemptomatik**

belirtiveren symptomatic Hastalıkların belirtilerine yönelik (tanı, sağaltım).

benekyuvar granulocyte Sitoplazmasında koyu renkli granüller bulunan ve vücut savunmasında rolü olan çekirdekli akyuvar. **granülosit, tanecikli akyuvar**

benign benign iyicil

beyin-omurilik sıvısı cerebrospinal fluid, CSF Beyin karıncıklarını, omurilik kanalını, beyin ve omurilikli saran zarların arasındaki boşluğu dolduran, sürekli yenilenen sıvı. kst. BOS

biçim bilimi morphology Organizmaların dış görünüşünü, biçimini ve yapısını inceleyen bilim alanı.

biçimsel *morphologic* Şekil veya yapıyla ilgili. **morfolojik**

binoküler *binocular* çift gözle

bireşim *synthesis* 1. Element veya başka maddeleri bir araya getirerek bileşik oluşturma. 2. Öncülden varılan sonuca giden düşünme biçimi.

birim *unit* 1. Bir çokluğu oluşturan varlıkların her biri. 2. Ölçüm standardı olarak kabul edilen miktar. **ünite**

birimölçek *dose* Bir ilacın ya da ışının belirli bir zaman diliminde kullanılması gereken miktarı. **doz**

birimölçekleme *dosage* Belirli bir ilaç dozunun, belirli bir süre ve sıklıkta organizmaya uygulanması. **dozaj**

birinci faktör *factor I* fibrinojen

birincil *primary* Önce gelen, öncelikli olan. primer

bisitopeni *bicytopenia* çift göze azlığı

biyopsi *biopsy* parçaalma

blast *blast* Olgunlaşmış hücreye ait özelliklerin görülmemesinden önce farklılaşmasını tamamlamamış, mavi sitoplazmalı, çekirdek kromatin ağı gevşek, çekirdekçikleri belirgin genç göze. **blast**

bol veriş bolus İlacın bir defada ve hızla verilmesi.

bolus *bolus* bol veriş

BOS *cerebrospinal fluid* "Beyin omurilik sıvısı" ifadesinin kısaltması.

bozuk alyuvar üretimi *dyserythtropoiesis* Doğuştan diseritropoetik anemiler ve edinilmiş olarak miyelodisplastik anemilerde kemik iliğinde alyuvarların yıkılması ve etkisiz üretimi. **diseritropoez**

bozyuvar *neutrophil* İki-dört çekirdekli, sitoplazmalarında renkli taneciklerin bulunduğu vücut savunmasında yer alan akyuvar. **nötrofil**

buffy coat *buffy coat* Pıhtılaşması engellenmiş olan kanın merkezkaç aygıtında çevrilmesiyle elde edilen, altında alyuvarların, üstünde plazmanın bulunduğu pulyuvar ve akyuvar bakımından zengin, sarımsı beyaz katman.

buluşkesen *antiinfective* Enfeksiyonu önleyen ya da gideren (madde).

C

Cabot halkası *Cabot's ring* Alyuvar içinde halka veya

sekiz rakamı şeklinde boyanmış çekirdek zarı artıkları.

cross match *cross match* çapraz karşılaştırma

Ç

çalkalama *agitation* Pulyuvar süspansiyonu (ayransı) içinde pulcukların kümelenmesini (agregasyon) engellemek için torbaların özel aygıt ile sürekli, yumuşak, yatay ve ritmik hareketlere maruz bırakılması.

çalkalanmış *agitated* Sallanarak içinde hava kabarcıkları oluşturulmuş (sıvı). **ajite (I)**

çalkalayıcı *agitator* Bir sıvıyı çalkalayarak karıştıran aygıt. **ajitator (II)**

çapraz karşılaştırma *cross matching* Kan, doku ve organ aktarımından önce alıcı ve vericinin kan örneklerinin eşleştirilerek uyumunun değerlendirilmesi.

çekinik *recessive* Her iki cinsin ait benzeşik kromozomlarla taşındığında kendini belli eden kalıt. **resesif**

çevresel *peripheral* Hücre, doku, organ ve sistem gibi oluşumların merkezinden uzak. **periferik**

çift göze azlığı *bicytopenia* Kan gözelerinden herhangi ikisinin sayısının birlikte azalması. **bisitopeni**

çift kör *double blind* Araştırma kapsamına alınan deneklere hangi yöntemin uygulandığını hem araştırmacıların, hem de deneklerin bilmemesi.

çoğalmönler *antiproliferative* Bir dokuda hücrelerin çoğalmasının önlenmesi.

çok biçimli alyuvar *poikilocytosis* Alyuvar şekillerinin birbirinden farklı olması durumu. **poikilositoz**

çok çekirdekli *multinuclear* Çok çekirdeği olan göze. **multinükleer**

çoklu *multiple* Birden çok olan.

çomak parmak *clubbed finger, drumstick finger* Sıklıkla süregelen solunum, dolaşım ve sindirim sistemi hastalıklarında el parmaklarının davul tokmağı hâlini alması.

çomaklaşma *clubbing* Sıklıkla süregelen akciğer ve yürek hastalıklarında el ve ayak parmaklarının davul tokmağı şeklini alması.

çözelti *solution* Katı, sıvı ve gaz evrelerinde bulunan maddelerin molekül ya da atomlarını bir arada tutan

kuvvetlerin yenilmesi sonucu ortaya çıkan sıvı. **solüsyon**
çözülebilirlik *solubility* Katı, sıvı, gaz evrelerinde bulunan maddelerin molekül ya da atomlarının başka bir sıvı içinde dağılabilirlikleri. **solübilite**

D

dağılım *distribution* 1. Damar ya da sinir ağının vücutta yayılımı. 2. Hastalık etkenlerinin ve lezyonların vücutta yayılıp dağılması. **distribüsyon**

dakrosit *dacryocyte* gözyaşı damlası alyuvar
dalak çıkartımı *splenectomy* Dalağın ameliyatla çıkartılması. **splenektomi**

dalaksız *asplenic* Dalağı olmayan, dalağı alınmış.
dalaksızlık *asplenia* Dalağın olmaması durumu. **dalak yokluğu**

damar oluşumu *angiogenesis* Doğumdan önce ya da sonra damar gelişimi. **anjyogenez**

damarlanım *vascularization* Dokuların gereksinimi olan damar gelişiminin doğal olarak sağlanması ya da cerrahi olarak damarsal işlevin yerine getirilmesi girişi. **vaskülarizasyon**

damarsız *avascular* Damar içermeyen doku ya da oluşum.

de novo *de novo* Daha önce görülmeyen ilk kez ortaya çıkan. **yeni**

de novo *de novo* yeni

defibrinasyon *defibrinogenation* fibrinsizleşme

defisit *deficit* 1. Eksiklik 2. Farklılık

deformasyon *deformation* biçimsizleşme

deformite *deformity* biçim bozukluğu

degradasyon *degradation* 1. Bozunma 2. Yıkılım

değişik biçim *variant* Genetikte bir değişikliğe uğrayan kalıtsal bir karakter. **variyant**

dejenerasyon *degeneration* yozlaşma

dejeneratif *degenerative* yozlaştırıcı

dekat *decade* on yıl

dekompansasyon *decompensation* dengelenememe

dekompanse *decompensated* dengelenememiş

dekompresyon *decompression* bası giderme

dekontaminasyon *decontamination* arılaştırma

delçikar *punch biopsy* Tanı amacıyla özel bir aygıt kullanarak deri ve mukozalardan küçük ve yuvarlak doku parçası alma. **punch biyopsi**

demir birikimi *hemosiderosis* Alyuvar içeren kan ürünlerinin sık verilmesine bağlı olarak özellikle karaciğer, kalp ve pankreasta demir birikmesi. **hemosideroz**

deneylik *laboratory* Ayrıştırma, birleştirme yoluyla bir sonuca ulaşmak ya da teşhis koymak için çeşitli araçlar kullanılarak çeşitli bilim dallarıyla ilgili inceleme, araştırma ve deneylerin yapıldığı özel donanımlı yer. **laboratuvar**

dengeleşim *homeostasis* Canlının beliren istek ve gereksinimlerinin yarattığı dengesizlik durumunu ortadan kaldırarak dengenin yeniden sağlanması.

deplezyon *depletion* 1. Tükenme 2. Silinme
derece *grade* Kötücül ur dokusunun farklılaşma veya hastalığın kötüleşme aşamaları.

destrüksiyon *destruction* yıkım

destrüktif *destructive* yıkıcı

detoksifikasyon *detoxification* ağızsızlaştırma

dezenfeksiyon *disinfection* mikropsavma, mikrop-suzlaştırma, bulaşsavma

dezenfektan *disinfectant* mikropsavar, bulaşsavar

DIC *disseminated intravascular coagulation* “Yaygın damar içi pıhtılaşma” ifadesinin İngilizce kısaltması.

dışa sızım *extravasation* İçi boş oluşumlar ya da damarlardaki sıvıların çevre dokulara sızması. **ekstravazyon**

dışağı *exotoxin* Bakteriler tarafından salınan zehir. **egzotoksin**

difüz *diffuse* yaygın

difüzyon *diffusion* 1. Geçiş 2. Yayılım

DİK *disseminated intravascular coagulation* “Yaygın damar içi pıhtılaşma” ifadesinin kısaltması.

diseminasyon *disemination* 1. Serpilme 2. Yayılma

disemine *intravasküler koagülasyon* *disseminated intravascular coagulation* yaygın damar içi pıhtılaşma

diseritropoez *dyserythropoiesis* bozuk alyuvar üretimi

disfibrinojenemi *dysfibrinopenemia* Pıhtı lifi oluşumunda doğuştan veya edinilmiş hastalıklara bağlı bozukluk.

disfonksiyon *dysfunction* işlev bozukluğu

diskrazi *blood dyscrasia* kan göze bozukluğu

dismorfik *dismorphic* bozuk biçimli

dismorfoloji *dysmorphology* biçim bozukluğu bilimi

disosiyasyon *dissociation* 1. Ayrışma 2. Çözülme, çözülüm

displastik *dysplastic* yoz gelişik

displazi *dysplasia* yoz gelişim

dispozibil *disposable* kullanat

disproteinemi *dysproteinemia* Plazma protein içelikleri arasındaki dengenin bozulması.

diüurnal *diurnal* gün boyu

diyagnostik *diagnostic* tanısıl

diyastaz *diastasis* ayrılım

diyatez *diathesis* yatkınlık

doğuştan demir birikimi *hematochromatosis* Doğuştan bozukluğa bağlı vücutta fazla miktarda demir toplanması sonucu karaciğer sirozu, şeker hastalığı ve deride renk artışıyla belirgin süregelen bir hastalık. **hemokromatoz**

doku geçimliliği *histocompatibility* Örgen veya doku aktarımında alıcıyla vericinin dokularının uyuşması. **doku bağdaşımı**

doku reddi *rejection* Aşılınmış ya da aktarılmış dokuya karşı bedenın verdiği olumsuz bağışık yanıt ve sonuçta adı geçen dokunun ölmesi. **rejeksiyon**

dolaylı *indirect* Doğrudan değil, aracılı veya başka bir yoldan (oluşan). **indirekt**

dominans *dominance* baskınlık

dominant *dominant* baskın

donör *donor* verici I

doz *dose* birimölçek

dozaj *dosage* birimölçekleme

döngüsel *cyclic* Belli aralıklarla yinelenen. **siklik**

döngüsüz *acyclic* Düzenli aralıklarla yinelenme yetisini kaybetmiş. **asiklik**

dry tap *dry tap* kuru ilik

dual *dual* ikili

double *double* çift

duyarlı *sensitive* Bir organın, duyu organının veya almanın uyarıya yanıt verme yeteneği. **sensitif**

duyarlılık *sensitivity* Klinik veya biyokimyasal bir tarama testinde gerçek pozitif sonuçlar saptanan hasta sayısının, hastalığı olan hastaların toplam sayısına oranı. **sensivite**

düğüm *node* Ak kan düğümü gibi olağan ve olağan dışı oluşumların genel adı. ör. akkan düğümü

düğümçük *nodule* Genellikle kanser ve enfeksiyon hastalıklarında organ ve dokularda, görülen küçük yuvarlak kütlele oluşum. **nodül**

E

edinilmiş *acquired* Kalıtsal olmayan, iç ve dış etkiler sonucu ortaya çıkan.

egzaserbasyon *exacerbation* azma

egzojen *exogenous* dış kaynaklı

egzokrin *exocrine* dış salgı

egzositoz *exocytosis* gözedışı atım

egzotoksin *exotoxin* dışağı

ekimotik *ecchymotic* morarmış

ekimoz *ecchymosis* morartı

eksizyon *excision* kesip çıkarma

eksperimenta *experimental* deneysel

ekspresyon *expression* 1. Genin kodlanmış bilgilerinin yapısal ve işlevsel oluşumlara dönüşme süreci. **dışa vurum** 2. Fizik veya ruhsal durumun yüzde yansıması. **yüz ifadesi**

ekspresyon *expression* 1. Dışa vurum 2. İfade 3. Anlatım

ekstramedüller *extramedullary* ilik dışı

ekstramedüller hematopoez *extramedullary hematopoiesis* ilik dışı kan yapımı

ekstranodal *extranodal* düğüm dışı

ekstravasküler *extravascular* damar dışı

ekstravazasyon *extravasation* dışa sızım

ekstraversiyon *extraversion* dışa dönüklük

ekstresek *extrinsic* dışsal

el kılavuzu *guideline* Herhangi bir alanda ya da konuda bilgi veren, yol gösteren belge.

el kitabı *manual* Herhangi bir konuda, ilkeler, kurallar ve yönergeler içeren kolay taşınabilir kitap. **manuel**

elektroforez *electrophoresis* Elektrik yüklü parçacıkların (iyon) iletken bir sıvı içerisinde elektrik akımı ile ayrılımlarını sağlayan analiz yöntemi.

elipsoit *elliptocyte* yumurtamsı alyuvar

elle *manual* El becerisiyle çalıştırılan.

elle yoklama *palpation* Elle varlığını duyumsamak.

emboli *embolus* tıkaç

embolizasyon *embolisation* 1. Tıkaçlama 2. Tıkaçlanma

emesis *emesis, vomiting* kusma

emilim *absorption* Maddelerin dokular içine alınması. **absorpsiyon** (II)

emilim bozukluğu *malabsorption* Besinlerin bağırsaklardan yeterli kadar emilememesi. **malabsorpsiyon**

emme *aspiration* 1. Çeşitli maddelerin istem dışı olarak solunum yollarına alınması. 2. Vücut içi yapay veya doğal boşluklardan sıvı, hava ya da doku döküntülerinin negatif basınç uygulanarak dışarı alınması işlemi.

emmeç *aspirator* Bir vücut boşluğu içindeki hava veya sıvıyı emerek boşaltan aygıt.

endositoz *endocytosis* gözeici alım

endotel *endothelium* İçi boş organların iç yüzeyini kaplayan göze katmanı.

endotoksin *endotoxin* iç ağı

endüksiyon *induction* 1. Tetikleme 2. Başlatma 3. Uyarma

endüksiyon *induction* 1. Olaylar zincirinin başlatılmasını sağlama. 2. Genel anestezi uygulamasında uygun toplardamar içi ya da soluk yolu ile duyuşuzlaştırıcı ilaçlar kullanılarak denetimli (kontrollü) bilinç kaybının başlatılması. 3. Uygun toplardamar içi ilaçlar kullanılarak doğum eyleminin başlatılması. 4. Elektrik akımının oluşması.

endürasyon *induration* sertleşme, sertlik

enfeksiyon *infection* bulaşma, bulaşı

enfeksiyöz *infectious* bulaşıcı

enfekte *infected* bulaşmış

enfestasyon *infestation* asalak bulaşısı

enflamasyon *inflammation* yangı

enflamatuvar *inflammatory* yangılı

engraftman *engraftment* 1. Yama tutma 2. Yamala(n)ma

entoksikasyon *intoxication* ağılanma

entrensek *intrinsic* 1. İçsel 2. İçrek

eozin *eosin* Gözelerin ve dokuların mikroskopla incelenmesinde kullanılan gül kurusu renginde bir boya türü.

eozinofil *eosinophil* gülyuvar

eozinofili *eosinophilia* Kan gülyuvar sayısının artması.

eozinopeni *eosinopenia* Gülyuvar sayısının azalması.

epikriz *epicrisis* çıkış özeti

eradikasyon *eradication* 1. Bir daha üreyemez duruma getirme, hiçbir kalıntısını bırakmama. kökünü kazıma 2. Bir hastalığın varlığına son verme ya da varlığına son verilmesi eylemi. yokedim

ergen *adolescent* Ergenlik dönemindeki kişi. adölesan

ergenlik *adolescence* İkincil cinsiyet özelliklerinin belirmesiyle başlayıp bedensel büyümenin sonlanmasıyla biten dönem. **adölesans**

erinlik *puberty* puberte

erişkin *adult* Bedensel gelişmesi ve olgunlaşmasını tamamlamış. **adült**

eritem *erythema* Kılcal damarların genişlemesine bağlı olarak deride gözlenen kırmızılık.

eritematöz *erythematous* kızarık, kızartılı durum

eritroblast *erythroblast* öncül alyuvar

eritrolösemi *erythroleukemia* Akut miyeloblastik kan kanserinin alyuvar öncüllerinden kaynaklanan tipi. FAB sınıflamasında M6. Di Guglielmo sendromu

eritromelalji *erythromelalgia* Ayak, el ve parmaklara gelen oksijenin pulyuvar veya alyuvar artışına bağlı azalması sonucu meydana gelen, özellikle aspirin alımıyla geçen kızarıklık ve ağrılı yanma.

eritropoez *erythropoiesis* alyuvar yapımı

eritropoietin *erythropoietin* Alyuvar öncül hücrelerinin üretimi için, çoğunluğu böbrekten ve kalanı karaciğerden

salgılanan, glikoprotein yapısında hormon.

eritrosit *erythrocyte* alyuvar

eritrosit sedimantasyon hızı *erythrocyte sedimentation rate* alyuvar çökme hızı

eritrositemi *erythrocythemia* kanbastı

esansiyel *essential* 1. Temel 2. Nedeni bilinmeyen

ESR *erythrocyte sedimentation rate* "Alyuvar çökme hızı" teriminin İngilizce kısaltması

eş gen *allele* Aynı genin kromozom çiftlerinde eş değeri bölgede yerleşmiş olan ve anneden veya babadan gelen kopyalarından her birisi. **alel**

etioloji *etiology* 1. Neden 2. Neden bilgisi

etiolojik *etiological* Nedenleriyle ilgili.

etki zayıflaması *attenuation* 1. Etkinliği azaltma, zayıflatma, güçsüzleştirme. 2. Mikropların hastalık oluşturmadaki gücünün azaltılması. 3. Radyasyon ışınlarının doku veya diğer yapıları geçerken radyoaktif özelliğinin azalması.

etkideş *agonist* 1. Gözelerde bulunan almaçlarda fizyolojik etkinliği uyaran ya da alıcılara çekim etkisi gösteren ilaç veya madde. 2. Aynı yönde etki eden (kas). **agonist**

etkinleşme *activation* Bir süreci harekete geçirme işlemi.

etkinleştirici *activator* 1. Normalde etkin olmayan bir maddeyi etkin duruma geçiren madde. 2. Bir tepkinin oluşumunu kolaylaştıran uyarıcı.

etkinlik *activity* Eylemde veya bir biçimde işler durumda olma.

evalüasyon *evaluation* değerlendirme

evre *stage* 1. Hastalığın ya da kötü huylu oluşumun yayılma derecesi, canlıların gelişim aşamaları. 2. Belirli bulguların görüldüğü değişim ve gelişim aşamalarının her biri. **safha**

F

F I *factor I* "Birinci faktör" ifadesinin kısaltması.

FAB *French-American-British classification* Akut lenfoblastik lösemiye üç ve akut miyeloblastik lösemiye sekiz tipe ayıran morfolojik iye gen kan kanseri sınıflan-

dırması.

fagosit *phagocyte* yutar göze

fagositoz *phagocytosis* göze yutumu

faktör I *factor I* fibrinojen

familiyal *familial* ailevi

farklılaşım *differentiation* Göze veya dokuların başkalaşım belirli bir işlevi olan gözeler ya da daha kötüçöl gözeler geçiş süreci.

farmakovijilans *pharmacovigilance* ilaç takip sistemi

fatal *fatal* öldürücü

fatalite *fatality* öldürücölük

favizm *favism* bakla ağılanması

faz *phase* dönem

febril *febrile* ateşli

febril konvülsiyon *febril convulsion* ateşli havale

fenomen *phenomenon* görüngü

fenotip *phenotype* soyserim

fenotipik *phenotypic* soyserimsel

ferri ferri Üç değeri likli demir iyonu.

ferro ferro İki değeri likli demir iyonu.

ferrum ferrum demir

fibrin *fibrin* Trombinin etkisiyle fibrinojenden oluşan, kanın pıhtılaşmasını sağlayan, suda çözünmez lifli protein. **pıhtı lifi**

fibrino- *fibrino-* Pıhtılaşma bozukluklarındaki hastalıklarda kullanılan ön ek.

fibrinojen *fibrinogen* Kanın pıhtılaşması sırasında trombinin etkisiyle fibrine dönüştür protein yapısındaki madde. **birinci faktör** kst: F I

fibrinolitik *fibrinolytic* Pıhtı lifi erimesine yola açan (madde).

fibrinoliz *fibrinolysis* pıhtı lifi erimesi

fibrinsizleşme *defibrinogenation* Kanın pıhtılaşmasının azalması veya yokluğu. **defibrinasyon**

fibrotik *fibrotic* bağışlanmış

fibröz *fibrous* bağsı

flebotomi *phlebotomy* toplardamar kesisi

floresan *fluorescent* ışıktaki parlayan, ışık yayan

flovmetre *flowmetre* akışölçer

flovsitometre *flowcytometre* akan gözölçer

flovsitometri *flowcytometry* akan göze ölçümü
follow-up *follow-up* izlem
fonksiyon *function* işlev
fonksiyonel *functional* işlevsel
forward gruplama *forward typing* Alyuvarların sahip olduğu ABO antijen tipini belirlemek için yapılan test.
fototerapi *phototherapy* ışık tedavisi
fungus *fungus* mantar

G

gate *gate* kapı
geçimsizlik *incompatibility* uyumsuzluk ör. kan grubu uyumsuzluğu, Rh uyumsuzluğu gibi.
gelişmemiş *aplastic, aplastic* gelişmezlikle ilgili
gen *gene* kalıtlık
genom *genome* soykalıt
genotip *genotyp* soyyapı
gingiva *gingiva* diş eti
girişimsel *invasive* Damar, doku veya organ içine aletle girilerek uygulanan tanı ve tedavi işlemi. **invaziv I girişimsel olmayan** *noninvasive* Damar, doku veya organ içine girilmeden uygulanan tanı ve tedavi işlemi. **noninvaziv**

Glanzmann trombastenisi *Glanzmann's thrombasthenia* Pulyuvarlarda glikoprotein IIb-IIIa eksikliğinden kaynaklanan, deri ve mukoza kanamalarına yatkınlıkla seyreden, kanama zamanının uzun ve pıhtı büzüşmesinin bozuk olduğu, sıklıkla otozomal çekinik geçen işlev bozukluğu.

göğüs orta boşluğu *mediastinum* Yanlardan akciğerler, önden göğüs kemiği, arkadan omurgayla sınırlanan göğsün orta bölgesi. **mediyasten**

görgüsel *empiric* Sağlam kanıtlar, bilgiler ya da kuramlar yerine yalnızca deneyim ve gözleme dayalı. **ampirik, görgül**

görülme sıklığı *incidence* İncelenen toplulukta belli bir zaman diliminde görülen belirli bir hastalığa yakalanmış yeni olguların oranı. **insidans**

görüngü *phenomenon* Duyularla algılanabilen so-

mut, algılanabilir ve denenebilir olay ya da nesne, herhangi bir nesne ya da olayın algılanabilen yönleri. **olgu, oluşum, fenomen**

görüntübozan *artefact* Minigörec incelemlerinde, çizelgelerde ya da görüntülemelerde doğal yapıya ait olmayan karıştımlar. **artefakt**

göze ağırlama *cytotoxicity* Bazı ilaçlar, kozmetikler, çeşitli yiyecekler ve ağır kimyasal bileşenler gibi toksik etkenlerin neden olduğu patolojik hücre ölüm mekanizması. **sitotoksiste**

göze ağılayıcı *cytotoxic* Göze ağırlama özelliği olan. **sitotoksik**

göze azlığı *cytopenia* Kan göze sayısı azlığı. **sitopeni**
göze bilimsel *cytologic* Kötücül ur gözelerinin saptanması için örnek (sidik, kan, beyin-omurilik sıvısı vb.) gözelerin kalıtsımsal ince yapısının minigörecle incelenmesi işlemiyle ilgili. **sitolojik**

göze erimesi *cytolysis* Hücrenin eriyip parçalanması. **sitoliz**

göze kalıt bilimi *cytogenetics* Hücre kültürlerinde kromozomların sayısal ve yapısal özelliklerini, kromozomlar arası materyal değişimlerini inceleyen laboratuvar yöntemleri. **sitogenetik**

göze oluşumu *cytogenesis* Hücre gelişmesi ya da hücre oluşumu. **sitogenez**

göze yutumu *phagocytosis* Granüllü akyuvarların ve yutar gözelerin yabancı cisimleri zarlariyla sararak hücre içine alması. **fagositoz, yutma**

gözlem *observation* Belirli bir olayı ya da gelişmeyi anlamak için onun kendiliğinden ortaya çıkan belirtilerini doğrudan çıplak gözle izleyip değerlendirme. **obsevasyon**

gözyaşı damlası *alyuvar dacryocyte, teardrop cell* Kan yaymasında alyuvarların armut şeklinde görülmesi.

granül *granule* tanecik

granülasyon *granulation* taneciklenme

granüler *granular* tanecikli

granülosit *granulocyte* benekyuvar

greft *graft* yamalık

guide *guide* kılavuz

gülyuvar *eosinophil* İki çekirdekli, eozinle kavuniçi renge boyanan, granülleri olan, genellikle alerjik durumlara ve asallara bağlı olarak artan, akyuvarların az görülen tipi. **cozinofil**

H

habis *malign* kötüçül
hafifletici *palliative* Hastayı iyileştirmeye değil, yakınmalarını bir ölçüde azaltmaya yönelik sağaltım, ilaçlar veya önlemlerle ilgili. **palyatif**
halka alyuvar *annulocyte* Ortasındaki solukluğu artan alyuvarın çember görünümünü alması. **anulosit**
halka biçimli *annular* Halka şeklinde olan, halka oluşturacak şekilde olan. **anüler**
haploid *haploid* Yirmi üç kromozom içeren eşey hücresi.
haptoglobin *haptoglobin* Damar içinde veya dalakta yıkılan alyuvarlardan açığa çıkan hemoglobini kandan temizleyen, karaciğerden salınan ivergen faz reaktanı proteini.
harvest *harvest* 1. Toplama 2. Çıkartma
hastalandıran *virulent* Patolojik etki oluşturma özellik ve yeteneği olan, hastalığa yol açan ya da zararlı olan mini canlı. **virulan**
hastalandırma yetisi *virulence* Mikropların belirli bir konağın vücudunda çoğalma, toksin salgılama ve hastalık oluşturma özellik ve yeteneği. **virülans**
hastalık *disease* Vücudun bir sisteminin, organının veya parçasının işlevinde özel belirti ve bulgular kümesiyle ortaya çıkan bozulma ya da normalden sapma. **sayrılık**
hastane *hospital* sayrıev
hastane kaynaklı *nosocomial* Hastaneye yatıştan sonra en erken kırk sekiz saat sonra gelişen, ortamdaki mikropların bulaşmasıyla ortaya çıkan enfeksiyonlarla ilgili. **nozokomiyal**
hastaneye yatış *hospitalization* Hastaneye kabul dönemi.
hazırlama *priming* İlk defa kullanılacak malzemenin veya testin çalışırılığının denenmesi işlemi.
hekim kaynaklı *iatrogenic* Hekimlerin genellikle

istmeden yol açtığı durum. **hekim marifeti**

helmet hücre *helmet cell* miğfer göze
hem *hem* Hemoglobinin demir pigmenti.
hem(a)- *hem(a)-* kan ilgi ön eki
hem(o)- *hem(o)-* kan ilgi ön eki
hemafagositoz *hemaphagocytosis* kan göze yutumu
hemaferez *hemapheresis* kan ayırışe
hemagglütinasyon *hemagglutination* alyuvar kümeleşmesi
hemartroz *hemarthrosis* eklem içi kanama
hemat(o)- *hemat(o)-* kan ilgi ön eki
hematojen *hematogenous* 1. Kan yoluyla 2. Kan kökenli
hematokrit *hematocrit* kan göze yüzdesi
hematoksik *hemotoxic* Kan hücrelerinin yapımına zararlı olan ışın, madde ve ilaçlar
hematolog *hematologist* kan bilimci
hematoloji *hematology* kan bilimi
hematolojik *hematological* kan bilimsel
hematom *hematoma* kan toplae
hematopoez *hematopoiesis* kan yapımı
hematopoietik *hematopoietic* kan yapıcı
hematopoeiz *hemopoiesis* Yetişkinlerde kemik iliğinde, dölütte ise karaciğer, dalak, kemik iliği ve lenf düğüm-lerinde kan hücrelerinin yapımı. **kan hücresi üretimi**
hematorit *hematocrit* kan göze yüzdesi
hematüri *hematuria* kan işeme
hemodilüsyon *hemodilution* kan seyreltimi
hemodinami *hemodynamics* dolaşım düzeni
hemodinamik *hemodynamic* hemodinami ile ilgili
hemodiyaliz *hemodialysis* kan arıtımı
hemofili *hemophilia* kanarca
hemofiliönler *antihemophilic* Hemofili hastasında kanamayı önlemek veya tedavi etmek için kullanılan (madde).
hemofiltrasyon *hemofiltration* kansüzdürüm
hemoglobin *hemoglobin* Alyuvarların içinde bulunan akciğerlerden dokulara oksijen, dokulardan da akciğerlere karbondioksit taşıyan, kana kırmızı rengi veren protein.
hemogram *hemogram, complete blood count* kan

sayımı

hemokonsantrasyon *hemoconcentration* Kanın sıvı kısmının azalması veya yoğunluğunun artması alyuvar veya akyuvarların artmasına bağlı akışkanlığının azalması

hemokromatoz *hematochromatosis* doğuştan demir birikimi

hemokromatoz *hemochromatosis* Parankim dokusunda doğuştan demir birikimi.

hemolitik *hemolytic* alyuvar yıkımıyla ilgili.

hemoliz *hemolysis* alyuvar yıkımı

hemoraji *hemorrhagia* kanama

hemoraji *hemorrhage, bleeding* kanama

hemorajik *hemorrhagic* kanamalı

hemorajik diyatez *hemorrhagic diathesis* kanamaya yatkınlık

hemosiderin *hemosiderin* Hücrelerde kan yıkımı veya damar yoluyla verilen kanın içindeki demirin depolanması.

hemosideroz *hemosiderosis* demir birikimi

hemostat *hemostat* kan durdurucu kısıkaç

hemostatik *hemostatic* kanamadurdurur

hemostaz *hemostasis* kanama durdurma

hemovijilans *hemovigilance* kanizlem

heparinizasyon *heparinization* heparinleme

hepatomegali *hepatomegaly* karaciğer büyümesi

hepatosplenomegali *hepatosplenomegaly* karaciğer-dalak büyümesi

heredite *heredity* soya çekim

herediter *hereditary* kalıtsal

herediter eliptositoz *hereditary elliptocytosis* kalıtsal eliptositoz

hetero- *hetero-* Diğer, farklı veya ayrı anlamında ön ek.

heterogreft *heterograft* ayrı tür yaması

heterojen *heterogenous* ayrı türel

heterojenik *heterogenic* ayrı türelli

heterozigot *heterozygote* Belli bir alel çift ya da alel serisi bakımından birbirine benzemeyen genlerin bulunduğu kromozomları taşıyan birey.

hibrit *hybride* kırma, melez

hidrasyon *hydration* Sıvıyla birleştirme, su ekleme,

sıvı desteği.

hijyen *hygiene* sağlık bilgisi

hijyenik *hygienic* sağlıklı

hiperemi *hyperemia* aşırı kanlanma

hiperkoagulabilite *hypercoagulability* Daha kolay pıhtılaşabilme ve pıhtı meydana gelmeye eğilim.

hiperkromi *hyperchromia* Bazı kansızlıklarda alyuvarların ortasındaki soluk boyalı alanın olmaması.

hiperplazi *hyperplasia* Dokuda normal hücre sayısının aşırı artması sonucu doku veya organın büyümesi.

hiperselüler *hypercellular* artmış gözele

hipersplenizm *hypersplenism* Değişik hastalıklara bağlı olarak dalağın büyümesi ve hücre yıkım işlevinin artması sonucu kan gözelerinde azalmayla belirgin klinik durum.

azgın dalak, azman dalak

hipertermi *hyperthermia* yüksek ateş

hipertrofi *hypertrophy* irileşim

hiperviskozite *hyperviscosity* ağıdalılık

hipokromi *hypocromia* Bazı kansızlıklarda alyuvarların ortasındaki soluk boyalı alanın artması.

hipoplazi *hypoplasia* az gelişim

hipoplazik *hypoplastic* az gelişmiş

hiposelüler *hypocellular* Dokuda normal hücre külesinin azalması.

az gözeli

hiposplenizm *hyposplenism* Değişik nedenlere bağlı dalağın görevlerini tam olarak yapamaması.

dalak yeter-

sizliği

hipovolemi *hypovolemia* kan hacmi düşüklüğü

histiyo- *histi(o)-* Dokuyla ilgili ön ek.

histiyositoz *histiocytosis* X Monositlerden köken alan, histiyosit adı verilen hücrelerin anormal ve kötücül olarak çoğalmasıyla, işlevlerinin bozulmasıyla belirgin bir grup hastalık.

histokompatibilite *histocompatibility* doku geçimliliği

histolojik *histologic* doku bilimsel

Hodgkin hastalığı *Hodgkin disease* Ak kan beze-si, dalak ve karaciğer büyümesiyle belirgin, özgün Reed-Sternberg gözeşiyle tanımlanan ak kan sistemi kanseri.

homogreft *homograft* türdeş yama

homojen *homogenous* 1. Tekdüze 2. Bağdaşık
homolog *homologue* kökteş, benzeş
homozigot *homozygous* eş kalıtım
hospitalizasyon *hospitalization* hastaneye yatış
host *host* ev sahibi, konakçı
Htc *hematocrit*, *Htc* 'Hematokrit' ifadesinin kısaltması.
hücre *cell* göze
hüморal *humoral* salgısal

I

ışık tedavisi *phototherapy* 1. Yenidoğanda serum indirekt bilirubin yüksekliklerinde 420-500 nm dalga boyuna sahip mavi ışık kullanılarak yapılan tedavi yöntemi. 2. Güneş ışığının tüm dalga boylarını içeren bir ışık kaynağı kullanılarak çökkün duygu durumu iyileştirme.

İ

iç ağı *endotoxin* Gramboyanmaz bakteri göze duvarının yıkımı sonucu ortaya çıkan zehir. **endotoksin**
idiyopatik *idiopathic* nedeni bilinmeyen
ilaç takip sistemi *pharmacovigilance* İlaçların güvenliği ile ilgili klinik verilerin toplanması, uygulamada karşılaşılan sorunların izlenmesi, sorumlu nedenlerin saptanması, tanınması, araştırılması, kaydedilmesi, duyurulması ve gerekli önlemlerin alınması. **farmakovijilans**
ilik bağışlaşması *myelofibrosis* Kemik iliğinin normal yapısının bozularak iliğin yerini giderek artan oranda bağ dokusuna bırakması ile oluşan bir hematopoetik kök hücre hastalığı.
ilik dışı kan yapımı *extramedullary hematopoiesis* Kemik iliği dışında dalak ve karaciğer gibi organlarda kan üretimi. **ekstramedüller hematopoez**
ilik ölümü *myelonecrosis* Kemik iliğinin değişik nedenlerle beslenmesinin bozulmasına bağlı olarak kan hücrelerinin yapımının durması ve ölmesi. *myelonekroz*
immatür *immature* olgunlaşmamış
immobil *immobile* kımıldamaz
immün *immune* bağışık
immünite *immunity* bağışıklık
immünizasyon *immunization* bağışıklama

immünosüpresif *immunosuppressive* bağışıklık baskılayıcı
in situ *in situ* yerinde
in vitro *in vitro* yapay ortamda
in vivo *in vivo* canlıda
indikatör *indicator* endikatör
indirekt *indirect* dolaylı
indükleme *induction* 1. Uyarma 2. Başlatma
indüksiyon *induction* endüksiyon
infiltrasyon *infiltration* Dokuların ya da gözelerin içerisine birtakım yabancı, yangısal, kötücül özdek ve gözelerin sızması. **sızma**
infüzyon *infusion* Kan dışında bir sıvının sağaltım amacıyla genellikle toplardamar içine verilmesi. **damardan sıvı aktarımı**
inhibisyon *inhibition* engelleme
inhibitör *inhibitor* engelleyici, önleyici
inkübasyon *incubation* kuluçka dönemi
inline filtrasyon *inline filtration* Kan ürünlerinin saklanmasıdan önce akyuvarların süzülerek azaltılması işlemi.
insidans *incidence* görülme sıklığı
intensif *intensive* yoğun
intensite *intensity* yoğunluk
interlökin *interleukin* Ak kan sisteminde ve dışındaki hücrelerce üretilen, lenfopoetik ve diğer sistem üzerine etkili çok işlevli sitokinler.
intramüsküler *intramuscular* kas içi
intranükleer *intranuclear* çekirdek içi
intraselüler *intracellular* göze içi
intratekal *intrathecal* BOS yatağı
intravenöz *intravenous* toplardamar içi
invaziv *invasive* 1. Girişimsel 2. Yayılmacı
invazyon *invasion* istila
iri alyuvar *macrocyte* Genellikle B₁₂ vitamini ve folik asit eksikliklerine ya da ilaçlara bağlı olarak gelişen normalden büyük alyuvarlar. **makrosit**
irreversibil *irreversible* dönüşümsüz
işlev bozukluğu *dysfunction* Bir vücut işlevinde bozukluk ya da aksama. **disfonksiyon**

ivegen *acute* Aniden ve şiddetli bir şekilde başlayan, kısa seyirli durum. **akut**

ivegen faz tepken proteini *acute phase protein* Yangı uyarımına bağlı kandaki miktarı fazla artan, anti-kor türünde olmayan ve karaciğerde üretilen proteinler. **akut faz proteini**

iyatrojenik *iatrogenic* hekim kaynaklı

iyicil *benign* İyi seyirli, başka dokuya yayılmayan, tedavisi mümkün ya da tedaviye gereksinim duyulmayan.

benign

izleç *monitor* Özellikle yoğun bakım ünitelerinde hastaların yürek atımı, kan basıncı, solunum değişkenleri vb. yaşamsal göstergelerini sürekli izlemeye yarayan elektronik ve ekranlı aygıt. **monitör**

izleçleme *monitorisation* Hastaların yaşamsal göstergelerinin izleç ile sürekli izlenmesi. **monitorizasyon**

izogref *isografi* Tek yumurta ikizleri arasında aktarılan yama ya da doku parçası. **singreft, tıpkı ikiz yaması**

izoimmünizasyon *isoimmunization* eş bağışıklama

K

kala-azar *kala-azar, visceral leishmaniasis* Leishmania donovani parazitinin neden olduğu, ateş, dalak ve karaciğer büyümesiyle seyreden süregelen asalak buluşisi.

kalıntı *residue* Herhangi bir işlem ve/ya da olaydan arta kalan. **rezidü**

kalıtsal *hereditary* Anne, baba veya her ikisinden çocuklara geçen genetik özellikler. **herediter**

kalıtsal eliptositoz *hereditary elliptocytosis* Alyuvarların yumurtamsı şeklinde olduğu, genellikle ılımlı kansızlıkla seyreden kalıtsal hastalık. **herediter eliptositoz**

kalıtsal sferositoz *hereditary spherocytosis* Otozomal kalıtsal alyuvar zarı destek proteinlerinin eksik ve hatalı yapımına bağlı küre şeklindeki alyuvarların dalakta erken yıkılmasıyla seyreden kansızlık.

kan *blood* Damar ağı içinde dolaşan akıcı, plazma ve gözelerden (alyuvar, akyuvar, kan pulcukları) oluşan, oksijen ve yaşamsal maddeleri taşıyan kırmızı renkli sıvı.

kan arıtımı *hemodialysis* Ağılı özdeklerin (üre vs.)

kandan bir düzenek yardımıyla yarı geçirgen zar arasından sızınım farklarına bağlı olarak temizlenmesi işlemi.

hemodiyaliz

kan bilimci *hematologist* Kan hastalıklarının tanı ve tedavisinde uzmanlaşmış hekim. **hematolog**

kan bilimi *hematology* Kan yapımıyla ilgili organ, doku ve gözelerin, pıhtılaşma faktörlerinin hastalıkları ile uğraşan bilim dalı. **hematoloji**

kan bilimsel *hematological* Kan hastalıklarına ait. **hematolojik**

kan göze bozukluğu *blood dyscrasia* Plazma hücre diskrazisi gibi kan gözelerinin sayısal ya da yapısal denge bozukluğu. ör. plazma hücre diskrazisi

kan göze yüzdesi *hematocrit* Alyuvar oylumunun toplam kan oylumuna oranı. kst. htk

kan hacmi düşüklüğü *hypovolemia* Dolaşan kan hacminin gerekenden az olması. **hipovolemi**

kan işeme *hematuria* İdrarda değişik nedenlere bağlı alyuvar görülmesi. **hematüri**

kan kanseri *leukemia* Kemik iliğinde bulunan kan kök hücrelerinin olgunlaşmasının ve farklılaşmasının kısmi veya tama yakın bozulması, kontrolsüz kötü huylu akyuvarların artışı, dalak ve karaciğer gibi organların büyümesi, kansızlık ve kanamaların da görülebildiği kanser. **lösemi**

kan nakli *transfusion* Damar yoluyla dolaşıma kan ve kan ürünlerinin verilmesi. **transfüzyon**

kan sayımı *complete blood count* Kan gözelerinin nitelik ve nicelik açısından incelenmesi.

kan seyreltimi *hemodilution* Organizmada aşırı su tutulması ya da sıvı alımı sonucu kanın sıvı bölümü oylumunun artması. **hemodilüsyon**

kan sıvısı değişimi *plasmapheresis* Ayırşec (aferez) cihazı ile kişiden alınan plazmanın filtrelerden geçirilerek immünglobin ve lipit gibi istenmeyen kısımların uzaklaştırılıp, geri kalanının kişiye verilmesi. plazma süzümü, kan sıvısı değişimi, plazmaferez.

kan topplağı *hematoma* Bir organ ya da dokunun sınırlı bir bölümünde genellikle pıhtılaşmış kan toplanması. **hematom**

kan yapıcı *hematopoietic* Kan hücrelerini yapan.

kan yapımı *hematopoiesis* Normalde kemik iliğinde, doğum öncesinde ise dalak ve karaciğerde kan hücrelerinin yapımı. **hematopoez**

kan yayması *blood smear* Lam üzerine yayılan kanın boyandıktan sonra mikroskop altında gözelerinin incelenmesi.

kan yıkımı *hemolysis* Damar içinde, dalak ya da diğer organlarda alyuvarların yıkımı. **hemoliz**

kan zehirlenmesi *sepsis* Kan veya dokulara bakteri veya ağrıların geçmesine bağlı meydana gelen hayatı tehdit edici klinik durum. **sepsis**

kanama *hemorrhage, bleeding* Kanın damar dışına çıkması. **hemoraji**

kanama durdurma *hemostasis* Kanamayı fizyolojik yolla ya da değişik araç ve gereçlerle durdurma. **hemostaz**

kanamadindirir *antihemorrhagic* Kanamayı önleyici veya durdurucu etkisi olan madde. **antihemorajik**

kanamadurdurur *hemostatic* Kanamayı durduran ilaç veya madde. **hemostatik**

kanamalı *hemorrhagic* Kanın damar dışına çıkmasıyla ilgili. **hemorajik**

kanamaya yatkınlık *hemorrhagic diathesis* Kanamayı durdurucu sistemlerin eksikliğine ya da bozukluğuna bağlı kanama durumu. **hemorajik diyatez**

kanarca *hemophilia* Çoğunlukla genetik geçiş gösteren, pıhtılaşma faktörlerinin eksikliği veya yokluğuna bağlı sıklıkla eklem ve kas içine kanamalarla belirgin kan hastalığı. **hemofili**

kanbastı *polycythemia* Kan yapımının artışı veya kanın plazma kısmının azalmasına bağlı alyuvar artışı. **polisitemi, eritrositemi, pletore**

kanbastı hastalığı *polycythemia vera* Kemik iliğinde aşırı alyuvar yapımı sonucu kan yoğunluğunun artması, kan akımının yavaşlaması, yüzde kırmızılık, dalakta büyüme ve kaşıntının eşlik ettiği süregelen kötücül seyirli kan hastalığı. **polisitemia vera**

kanda bakteri *bacteremia* Kan dolaşımında bakteri

bulunması. **bakteriyemi**

kandidiyaz *candidiasis* pamukçuk

kanizlem *hemovigilance* Kan ve kan ürünlerinin güvenliği ile ilgili klinik verilerin toplanması, uygulamalarda karşılaşılan sorunların izlenmesi, sorumlu nedenlerin saptanması, tanınması, araştırılması, kaydedilmesi, duyurulması ve gerekli önlemlerin alınması. **hemovijilans**

kanser bilimi *oncology* ur bilimi

kanser ilacı *antineoplastic* Kanser gözelerinin çoğaltmasını ve olgunlaşmasını engelleyen (ilaç). **antineoplastik**

kanser oluşturan *carcinogen* Kanser oluşumuna neden olabilen (etken). **kanserojen, onkojen**

kanser oluşumu *carcinogenesis* Normal hücrelerin kanser hücrelerine dönüşümü. **karsinogenez**

kanserojen *carcinogen* kanser oluşturan

kansızlık *anemia* Kan sayımında alyuvar sayısı, hemogloblin ve hematokrit değerlerinin yaş ve cinsiyete göre belirlenmiş normal sınırların altında bulunması. **anemi**

kansüzdürüm *hemofiltration* İçinde çözünmüş olarak dolaşan bir takım madde ve moleküllerin uzaklaştırılması amacıyla kanın bir süzgeçten geçirilmesi işlemi. **hemofiltrasyon**

kantitatif *quantitative* nicel

karaciğer büyümesi *hepatomegaly* Enfeksiyon, yürek yetersizliği, ur gibi nedenlere bağlı karaciğer irileşmesi. **hepatomegali**

karaciğer-dalak büyümesi *hepatosplenomegaly* Enfeksiyon, yürek yetersizliği, ur gibi nedenlere bağlı karaciğer ve dalığın birlikte irileşmesi. **hepatosplenomegali**

karsinogenez *carcinogenesis* kanser oluşumu

kaskat *cascade* zincir, şelale

kaşeksi *cachexia* hastalıklı zayıflık

kaşektik *cachexic* hastalıklı zayıf

kaşık tırnak *koilonychia* Özellikle demir eksikliği kansızlığında görülen tırnakların kaşığa benzemesi. **koi-lonişi**

katlan(ıl)abilirlik *tolerability* Kişinin engeller, yok-sunluklar karşısında bozguna uğramadan dayanabilme gücü. **tolerabilite**

kemoprevantif *chemopreventive* ilaçlaönler

kemoprofilaksi *chemoprophylaxis* ilaçla koruma
kemotaksi *chemotaxis* kimyasal çekim
kemoterapi *chemotherapy* ilaç tedavisi
kılcal damar *capillary* Çapı en küçük olan damar.
kapiller damar
kılcal damar bozukluğu *microangiopathy* Kılcal damarları etkileyen hastalık. **mikroanjyopati**
kıvamlı *viscose* akışmaz
kıvamlılık *viscosity* akışmazlık
klasifikasyon *classification* sınıflama
koagulum *coagulum* pıhtı
koagulan *coagulant* pıhtılaştırıcı
koagülasyon *coagulation* pıhtılaşma
koagülopati *coagulopathy* pıhtılaşma bozukluğu
koilonişi *koilonychia* kaşık tırnak
komorbidite *comorbidity* Eşlik eden bozukluk, birden fazla hastalığın birlikte bulunması. **eş sayrılık**
komplikasyon *complication* 1. Artsorun 2. Karmaşıklık
komplike *complicated* karmaşık
konsent *consent* onam
konservatif *conservative* 1. Koruyucu 2. Tutucu
konsolidasyon *consolidation* 1. Pekişme 2. Katılaşma
konsültasyon *consultation* 1. Danışım, danışma
2. İstişare
kontaminasyon *contamination* 1. Bulaşma 2. Kirlenme
kontamine *contaminated* bulaşık
kontrendikasyon *contraindication* kullanım sakıncası
kontrendike *contradicated* sakıncalı
konvansiyonel *conventional* 1. Geleneksel 2. Alışlagelmiş
korpuskül *corpuscle* cisimcik
korpusküller *corpuscular* cisimcikli
koruyucu *prophylactic* Hastalıklara yakalanmamak için önceden önlem almaya ilişkin. **profilaktik**
kötücül *malign* Göze ya da dokuların değişik nedenlerle kötücül yöne doğru gelişimiyle ortaya çıkan ve öldürücü olabilen durum. **malign, habis**
kriyopresipitat *cryoprecipitate* Taze donmuş plaz-

manın 1-6°C'de çözündürülüp merkezkaç aygıtında, yüksek devirde çevrilerle çöktürülmesiyle elde edilen peltemsi kısmı.

kriyoprezervasyon *cryopreservation* dondurkoru
kronik *chronic* süregelen
kronik hastalık anemisi *chronic disease anemia* süregelen hastalık kansızlığı
kullanım sakıncası *contraindication* Bir ilaç ya da tedavinin kişi için uygun olmadığı ya da zararlı olduğu durum. **kontrendikasyon**
kuluçka dönemi *incubation* Hastalık etmeninin vücuda girişiyle hastalık belirtilerinin meydana gelişi arasındaki süre. **inkübasyon**
kuru ilik *dry tap* Fibrin liflerinin artışına bağlı olarak kemik iliğinin emmeçle alınamaması.

kusmaönler *antiemetic* Kusmayı önleyen ya da gideren (madde).
kuşakça zona Vücutta tutulan sinire uyan deride yanıcı ağrı ve içi sulu döküntülerle seyreden herpes zoster virüsünün neden olduğu enfeksiyon. **zona**

küçük alyuvar *microcyte* Sıklıkla demir eksikliğine bağlı kansızlıklarda görülen alyuvar çapının 80 fl'nin altında olması. **mikrosit**

küçük pıhtılarla tıkaçlanma *microembolism* Oluştugu yerden ayrılarak damarı tıkayan küçük pıhtı, hava, yağ vb. **mikroemboli**

kümeleşme *agglutination* Sıvı bir ortamda dağınık hâlde bulunan gözelerin bir araya gelerek kümeler oluşturmaları. **aglutinasyon**

kümülayon *cumulation* birikim
kümülatif *cumulative* toplu
kür *cure* tam sağaltım
küratif *curative* 1. Sağaltıcı 2. İyileştirici
kütlesel yığılma *agglomerate* Taneciklerin birbirine tutunarak oluşturdıkları gevşek toprakçık. **aglomerat**

L

laboratuvar *laboratory* deneylik
lam *slide* Mikroskopta, incelenecek maddelerin üzerine konulduğu dar, uzun cam parçası.

lamel *lamella* Mikroskopla yapılan incelemede lamaların üstüne kapatılan dört köşe, küçük ve ince cam parçası.

lenf *lymph* ak kan

lenfadenopati *lymphadenopathy* ak kan bezi hastalığı

lenfanjit *lenfangitis* ak kan damarları yangısı

ligant *ligand* bağlar molekül

lökomoit reaksiyon *leukemoid reaction* akyuvar tepkime

lökopeni *leukocytopenia* akyuvar azlığı

lökosit *leukocyte* akyuvar

lökosit formülü *differential blood count* akyuvar dağılımı

lökositoz *leukocytosis* akyuvar artışı

lökostaz *leukostasis* Genellikle kılcal damarlarda artmış kan kanseri gözelerinin birikmesi sonucu kan akışkanlığının azalması, kanama veya pıhtılaşmanın artması ve ur oluşumu.

lösemi *leukemia* kan kanseri

M

major cross match *major cross match* majör çapraz karşılaştırma

majör *major* 1. Büyük 2. Önemli

majör çapraz karşılaştırma *major cross match* Verici alyuvar antijenlerine karşı alıcı serumunda antikor araştırması.

makrofaj *macrophage* yutar göze

makroglosi *macroglossia* iri dil

makrosit *macrocyte* iri alyuvar

makroskopik *macroscopic* görünür

malign *malign* kötücül

malignite *malignite* kötücül hastalık

mantarkıran *antifungal* Vücutta hastalık yapan mantarların çoğalmasını engelleyen ya da yıkımına yol açan madde. **antifungal**

manuel *manual* 1. El kitabı. 2. Elle

markır *marker* belirteç

masif *massive* yoğun

matür *mature* olgun

matürasyon *maturation* olgunlaşma

mavi hemoglobin *methemoglobin* İki değerlikli demirin üç değerlikli demire dönüştüğü hemoglobinin.

methemoglobin

mediyasten *mediastinum* göğüs orta boşluğu

mediyatör *mediator* aracı

megakaryosit *megakaryocyte* ana pulyuvar

megalosit *megalocyte* iri alyuvar

metabolik *metabolic* Metabolizma ile ilgili.

metastatik *metastatic* sıçramalı

metastaz *metastasis* sıçrama

methemoglobin *methemoglobin* mavi hemoglobin

miğfer göze *helmet cell* Damar içi engellere çarparak miğfer biçimini alan alyuvarlar.

mikoz *mycosis* mantar hastalığı

mikroanjiyopati *microangiopathy* kılcal damar bozukluğu

mikroemboli *microembolism* küçük pıhtılarla tıkaçlanma

mikroemboli *microembolus* küçük tıkaç

mikroembolizasyon *microembolisation* küçük pıhtılarla tıkaçlanma

mikrosirkülasyon *microcirculation* mini dolaşım

mikrosit *microcyte* küçük alyuvar

mikrositer *microcytic* küçük alyuvarlı

mikroskobik *microscopic* mini ölçekli

mikroskop *microscope* Bir mercek düzeneği yardımıyla küçük nesneleri büyütüp daha belirgin duruma getirmeye ya da çıplak gözle görülmeyenleri göstermeye yarayan aygıt. **minigözler**

mikrovasküler *microvascular* küçük damarsal

minor cross match *minor cross match* minör çapraz karşılaştırma

minör *minor* 1. Önemsiz 2. Hafif

minör çapraz karşılaştırma *minor cross match* Alıcı alyuvar antijenlerine karşı verici serumunda antikor araştırması.

miyeloablatif *myeloablative* Kemik iliğinin kan yapıcı hücrelerinin ilaç veya ışın ile yok edilmesi.

miyelofibrozis *myelofibrosis* ilik bağışlaşması

miyelonekroz *myelonecrosis* ilik ölümü
monitorizasyon *monitorisation* izleme
monitör *monitor* izleç
monoklonal *monoclonal* tek soylu
mononükleer *mononuclear* tek çekirdekli
mononükleoz *mononucleosis* tek çekirdekli akyuvar
çoğalımı

mor noktalanma *basophilic stippling* Alyuvarlarda
çok sayıda, küçük mor benek görülmesi.

morarma *cyanosis* Kanda oksijen azlığı nedeniyle deri
ve astar zarlarda görülen morarma. **siyanoz**

morarmasız *acyanotic* Morarma ile seyretmeyen do-
ğuştan ya da edinimsel yürek hastalığı olan. **asiyanotik**

morartı *ecchymosis* Deri ve mukozda kanamaya bağlı
çürük şeklinde mor lekeler. **ekimoz**

morbidite *morbidity* **1.** Hasta olma oranı **2.** Hastalık
3. Bozukluk

morfoloji *morphology* biçim bilimi

morfolojik *morphologic* biçimsel

moryuvar *basophil* **1.** Bazik boyalarla boyanan her-
hangi bir göze. **2.** Göze sıvısında iri ve siyah granüller bu-
lunan, çekirdeğin zor görüldüğü akyuvar. **3.** Hipofiz ön
lobunda bulunan bir göze. **bazofil**

muayene *examination* Hastanın hastalığını ortaya
çıkarmak için göz, el ve aletlerle yapılan işlem. **baki**

multipl *multiple* çoklu

N

nakil *transplantation* Sayrılıklı organ ya da dokunun
sağlıklı benzeri ile değiştirilmesi. transplantasyon, akta-
rım

neden bilgisi *etiology* Hastalıkların sebeplerini konu
alan araştırma dalı. **etiyooloji**

nedensel *etiological* nedenleriyle ilgili

nod *node* Düğüm, yumru, şiş, kalpte ileti demeti, lenf
düğümleli.

nodül *nodule* düğümçük

noctürnal *nocturnal* geceye ilişkin

nonspesifik *nonspecific* özgül olmayan

normal dışı *abnormal* Bilinen olağan yapı, davranış,

durum veya kuralın dışında olma. **anormal**

normal dışılık *abnormality* Olağan yapı, konum,
koşul, davranış ya da kuraldan aykırılık.

normoaktif *normoactive* olağan etkinlikte

normoselüler *normocellular* olağan gözeli

nozokomiyal *nosocomial* hastane kaynaklı

nötrofil *neutrophil* bozyuvar

nötrofili *neutrophilia* Kanda değişik nedenlere bağlı
bozyuvarların artışı.

nükleol *nucleol* çekirdekçik

nükleus *nucleus* çekirdek

nüks *relapse* depreşme

nüve *nucleus* çekirdek

O

observasyon *observation* gözlem

oksidan *oxidant* oksitleyici

oksidasyon *oxidation* **1.** Oksitlenme **2.** Yükseltgenme

oksidatif *oxidative* oksitleyen

onam *consent* Uygulanacak bir tıbbi işlemin ayrıntı-
ları, seçenekleri, yararları, riskleri hakkında hekim tara-
fından aydınlatılması sonrası hasta ve yakınlarının verdiği
izin. **konsent**

onkojen *oncogenous* kanser oluşturan

onkolog *oncologist* Kanserini tanı ve tedavisinde uz-
manlaşmış hekim.

onkoloji *oncology* ur bilimi

onyıl *decade* On yıllık zaman dilimi.

oraklaşma *sickling* alyuvarların orak şeklini alması

organ *organ* Kendine özgü bir işlevi ve belirli sınırları
olan yapı. **örgan**

organ büyümesi *organomegaly* Organların şekil ve
yapı olarak irileşmesi. **organomegali**

organomegali *organomegaly* organ büyümesi

otoantijen *autoantigen* öz antijen

otoantikör *autoantibody* öz antikör

otograft *autograft* öz yama

otohemoliz *autohemolysis* öz alyuvar yıkımı

otolog *autologous* kendinden

ototransfüzyon *autotransfusion* öz kan aktarımı

otozom *autosome* Eşey kromozomların dışında kalan beden kromozomu.

otozomal *autosomal* Beden kromozomlarıyla ilgili.

ozmolarite *osmolarity* geçişmelik

ozmotik *osmotic* geçişimli

ozmotik fragilite *osmotic fragility* geçişim kırılabilirliği

Ö

öldürücü *lethal, fatal, mortal* ölümcül

ölümcül *lethal, fatal, mortal* Ölümle sonuçlanabilen.

ön koruma *prophylaxis* Sayrılıklara yakalanmamak için önceden önlem alma. **profilaksi**

öncül alyuvar *erythroblast* Kanda dolaşan alyuvarların köken aldığı kemik iliği öncü hücresi. **eritroblast**

önleyici *inhibitor* Herhangi bir süreci önleyen (madde, ilaç veya araç).

öz alyuvaryıkımı *autohemolysis* Kişinin kendi kanındaki antikorlarla alyuvarlarının yıkımı. **otohemoliz**

öz antijen *autoantigen* Kişinin kendi dokularına karşı antikor oluşturmaya neden olan protein yapısında madde. **otoantijen**

öz antikor *autoantibody* Kişinin kendi doku antijenlerine karşı oluşturduğu bağışıklık proteinini. **otoantikor**

öz kan aktarımı *autotransfusion* Kişinin kendisinden alınan kanın tekrar kendisine verilmesi. **ototransfüzyon**

öz yama *autograft* Bireyin bir başka alanından diğer bir alanına taşınan doku veya doku parçası. **otograft**

P

palyatif *palliative* hafifletici

pansitopeni *pancytopenia* tüm kan göze azlığı

parçalanmış alyuvar *schistocyte* Alyuvarların damar içinde pıhtı, pulyuvar kümecikleri, ve yapay kalp kapaklarına çarpması sonucu değişik şekillerde görünmesi, ör. asker miğferi. **şistosit**

paroksizmal *paroxysmal* nöbetlemeli

parsiyel *partial* kısmi

pathway *pathway* yolak

patogenez *pathogenesis* sayrı gelişimi

patognomonik *pathognomonic* tanıtısal

patojen *pathogen* hastalık yapıcı, sayrılayıcı

patojenik *pathogenic* yozlatan, yozlatıcı, sayrılayan

patoloji *pathology* sayrı bilimi

patolojik *pathologic* sayrılığa ait, hastalığa ait

performans *performance* 1. Verim 2. Başarım

3. Gösteri

periferik *peripheral, peripheric* çevresel

periferik kan yayması *peripheral blood smear* Parmak ucundan veya damardan alınan kandan yapılan yayma.

periferik yayma *blood smear* kan yayması

periyodik *periodic, periodical* 1. Dönemsel 2. Süreli yayın

pernisisyöz anemi *pernicious anemia* Hücrelerin yapımında önemli görevi olan B₁₂ vitaminin emilmesinde rolü olan faktörlerin görev yapmasının engellenmesine bağlı vitamin eksikliği sonucu gelişen solukluk, dilin düzleşmesi, alyuvar çapında artış ve sinir sistemi bozukluklarına neden olan, eskiden öldürücü olmasına rağmen bugün tedavi edilebilen kansızlık.

persistan *persistent* diretken, direşken

peteşi *petechia* Kanın damar dışına çıkmasına bağlı deride nokta biçiminde görülen kanama.

pıhtı erimesi *thrombolysis* Pıhtı topağının eritilmesi. **tromboliz**

pıhtı tıkaçı *thromboembolism* Pıhtı parçaları ile çevre atardamarlarda meydana gelen tıkanmalar.

pıhtı tıkaçı oluşması *thrombosis* Dolaşım sisteminde pıhtı gelişmesi veya varlığı. **tromboz**

pıhtı tıkanımı *thromboembolism* Kalp veya ana damarlardaki pıhtı topağının yerinden ayrılıp kan dolaşımı yoluyla taşınarak başka bir damarı tıkaması. **tromboembolizm**

pıhtı topağı *thrombus* Damar duvarında kan akımının yavaşlaması, damar duvarı yapısının bozulması gibi nedenlerle oluşan pıhtının içine pulyuvarların çökmesiyle gelişen ve genellikle tıkanmaya neden olan kan topağı. **trombüs**

pihtıteritir *thrombolytic* Dolaşım sisteminde gelişen pıhtı topağını eriten (ilaç). **trombolitik**

pihtılı toplardamar yangısı *thrombophlebitis* Toplardamarların içinde yangıyla birlikte pıhtı oluşumu. **tromboflebit**

pihtıönler *anticoagulant* Damar içinde ya da damar dışı ortamlarda kanın pıhtılaşma sürecini engelleyen (ilaç ya da madde). **antikoagülan**

pihtıyapar *thrombogen* Kanın pıhtılaşmasına neden olan (madde).

pik *peak* 1. Tepe 2. Doruk

pika *pica* Demir eksikliği olan hastalarda toprak, kil, kireç gibi besin değeri olmayan maddeleri yeme isteği.

plasebo *placebo* 1. Yalancı ilaç 2. Sanılğan

platelet *thrombocyte* pulyuvar

plazma *plasma* kan sıvısı

plazmaferéz *plasmapheresis* kan sıvısı değişimi

pleomorfik *pleomorphic* çok biçimli

pleomorfizm *pleomorphism* çok biçimlilik

pletore *pletorrhea* kanbastı

poikilositoz *poikilocytosis* çok biçimli alyuvar

polikromazi *polychromasia* 1. Çok renklilik 2. Ma-
vimsi alyuvar

polimorf *polymorph* 1. Çok biçimli 2. Parçalı

polimorfik *polymorphic* çok biçimli

polimorfizm *polymorphism* çok biçimlilik

polisitemi *polycythemia* kanbastı

polisitemia vera *polycythemia vera* kanbastı hastalığı

ponksiyon *punction* delme

premedikasyon *premedication* ön ilaç verim

premedikasyon *premedication* hazırlayıcı tedavi, ön
ilaç verim

preparasyon *preparation* hazırlama

preparat *preparate* hazır ilaç

presipitan *precipitant* 1. Tetikleyici 2. Hızlandırıcı
3. Çökeltici

presipitasyon *precipitation* 1. Çökeltme, 2. Hızlandırma

prevantif *preventive* koruyucu

prime *prime* öncel

primer *primary* birincil

priming *priming* hazırlama

profilaksi *prophylaxis* ön koruma

profilaktik *prophylactic* koruyucu

prognoz *prognosis* sonu görüm

programlı göze ölümü *apoptosis* Gözelerin kendi iç dinamikleri ile normal ve düzenli bir şekilde ölmesi.

apoptoz

progres *progress* 1. İlerleme 2. Günce

progresif *progressive* ilerleyici

progresyon *progression* ilerleyiş

prokoagülan *procoagulant* pıhtılaşma öncüsü

proliferasyon *proliferation* çoğalma

prospektif *prospective* ileriye yönelik

prospektüs *package insert* tanıtımalk

protokol *protocol* Herhangi bir korunma, tanı ve tedavi sürecinde, her basamakta ve her olasılıkta, hangi girişimin uygulanacağını gösteren plan.

psödoaglutinasyon *pseudoagglutination* yalancı kümeleşim

pulyuvar *platelet, thrombocyte* Kesilme sonucunda kılcal damar duvarında açılan gediği kümeler oluşturarak tıkayıp kanın durmasını sağlayan en küçük kan hücresi.

trombosit, kan pulcuğu

pulyuvar azlığı *thrombocytopenia* Çevre kanında trombosit (kan pulcuğu) sayısının azalması. **trombositopeni**

pulyuvar çokluğu *thrombocytosis* Çevre kanında trombosit (kan pulcuğu) sayısının artması. **trombositoz**

punch *punch* zımba

punch biyopsi *punch biopsy* delçikar

purging *purging* 1. Ayıklama 2. Arındırma

purpura *purpura* Deri veya mukoza altına olan ka-
nama.

R

radyasyon *radiation* ışınım

radyoaktif *radioactive* ışınyayar, ışınyayan

radyoaktivite *radioactivity* Radyum, uranyum gibi elementlerin çekirdeklerinin parçalanmasıyla çevreye alfa, beta, gama gibi ışınları yayma yetisi.

radyoizotop *radioisotope* Radyasyon yayan ve

görüntülemeye kullanılan atomlar.

radyoterapi *radiotherapy* ışın tedavisi

reaksiyon *reaction* 1. Tepki 2. Tepkime

reaktif *reactive* 1. Tepkili 2. Ayıraç

reaktivasyon *reactivation* yeniden etkinleştirme

reaktivite *reactivity* tepkililik

rebound *rebound* geritepim

recipient *recipient* alıcı

refrakter *refractory* 1. Yanıtsız 2. Tepkisiz 3. Duyarsız

regresif *regressive* gerileyici

regresyon *regression* gerileme

rejeksiyon *rejection* doku reddi

rejenerasyon *regeneration* yenilenim

rejeneratif *regenerative* yenileyen

rejim *regimen* 1. Diyet 2. Uygulama biçimi, yönetme

rekombinan *recombinant* 1. Yeniden birleştirilmiş

2. Genetik çeşitlendirilmiş

rekombinasyon *recombination* 1. Yeniden birleştirme

2. Genetik çeşitlendirme

reküren *recurrent* yineleyen

rekürens *recurrence* yinelenme

remisyon *remission* yatışma

replasman *replacement* yerine koyma

reseptör *receptor* almaç

resesif *recessive* çekinik

restriktif *restrictive* kısıtlayıcı

retikulum *reticulum* ağcık

retiküler *reticular* ağısı

retikülosit *reticulocyte* ağısı alyuvar

retrospektif *retrospective* geriye dönük

revers *reverse* ters

revers gruplama *reverse typing* ters gruplama

reversibil *reversible* geri dönüşlü

rezidü *residue* kalıntı

rezidüel *residual* 1. Artakalan 2. Artık

rezistan *resistant* dirençli

rezistans *resistance* direnç

risk *risk* Zarar ya da hasara neden olabile olasılığı.

RNA *ribonucleic acids* "Ribonükleik asit" teriminin

kısaltması.

rölaps *relapse* depresme

rölatif *relative* göreceli

S

sağaltıcı *therapeutic* Hastalıkları iyileştirici.

sağkalım *survival* Belli bir zaman dilimi sonunda (1, 5, 10 yıl vs.) başlangıca göre hastalık veya yaralanmadan sağ kalanların oranı. **sürvi**

saldırgan *aggressive* 1. Kendi düşünce ya da davranışlarını karşındakilere zorla benimsetme çabası gösteren. 2. Hastalık ya da hastalık etkenlerinin aşırı yayılmacı ve hızlı seyredici olması. 3. Hızlı ve yoğun tedavi. **agresif**

salt *absolute* Katıksız olan. **absolü**

sayırlık *disease* hastalık

sedimentasyon *sedimentation* 1. Çökme 2. Tortulaşma

sediment *sediment* 1. Çökelti, 2. Tortu

sekans *sequence* dizi, sıra

sekestrasyon *sequestration* 1. Kan göllenmesi 2. Ayırıklaştırma 3. Yıkılım

sekonder *secondary* 1. İkincil 2. İlişkili

sekresyon *secretion* 1. Salgı, 2. Salgı

selüler *cellular* gözesel

septom *symptom* belirti

septomatik *symptomatic* belirtiren, belirtili

sendrom *syndrome* belirge, belirgi

sensitif *sensitive* duyarlı

sensivite *sensitivity* duyarlılık

sentez *synthesis* 1. Yapım 2. Bireşim 3. Tümevarım

separasyon *separation* ayrılma

separatör *separator* ayırıcı

serum *serum* kan suyu

seyir *prognosis* sonu görüm

sferoit *spheroid* küremsi

sferosit *spherocytosis* küremsi alyuvar

sıçrama *metastasis* Kanser gözelerinin bulunduğu bölgeden vücut sıvıları veya komşuluk yoluyla başka organ ve dokulara yayılması. **metastaz**

sıçramalı *metastatic* Uzak doku ve organlara yayılmış. **metastatik**, yayılımlı

sıra dışı *atypical* **1.** Türünün özgün özelliklerini sergilemeyen **2.** Beklenen ve kabul edilen davranışları göstermeyen. **atipik**

siklik *cyclic* döngüsel

siklus *cycle* döngü

singreft *syngraft* izogref

sirkülasyon *circulation* **1.** Dolaşım, **2.** Dolanım

sirküler *circular* **1.** Dairesel **2.** İç yazım

sistem *system* dizge

sistematik *systematic* dizgeli

sistemik *systemic* **1.** Yaygın **2.** Bütünsel

sitogenetik *cytogenetics* göze kalıt bilimi

sitogenez *cytogenesis* göze oluşumu

sitoliz *cytolysis* göze erimesi

sitoloji *cytology* hücre (göze) bilimi.

sitolojik *cytologic* gözlebilimsel

sitolojik *cytologic* gözlebilimsel

sitopatojenik *cytopathogenic* gözeyozlatan

sitopeni *cytopenia* göze azlığı

sitoplazma *cytoplasm* göze sıvısı

sitotoksik *cytotoxic* göze ağılayıcı

sitotoksiste *cytotoxicity* göze ağılama

siyanotik *cyanotic* morarmalı

siyanoz *cyanosis* morarma

skleroz *sclerosis* **1.** Sertleşme **2.** Sertlik

sklerozan *sclerosing* sertleştiren

slayt *slide* saydam, yansı

smear *smear* Kan, sıvı, salgı ve akıntıların mikroskopta incelemek üzere ince tabaka hâlinde sürülmesi.

solit *solid* katı

soliter *solitary* tek

solübilite *solubility* çözülebilirlik

solüsyon *solution* çözelti

somatik *somatic* bedensel

sonu görünüm *prognosis* Bir hastalığın nasıl seyredeceği ve iyileşme şansı olup olmadığı öngörüsü. **prognoz**, **seyir**

soyserim *phenotype* Kalıtsal ve çevresel etkenlerin yarattığı özelliklerin canlının dış görünüşündeki yansıması. **fenotip**

soykalıt *genome* Bir organizmanın sahip olduğu

genetik bilgilerin tümü. **genom**

spesifik *specific* özgül

spesifisite *specificity* özgüllük

splenektomi *splenectomy* dalak çıkarımı

splenomegali *splenomegaly* dalak büyümesi

splinter *splinter* kıymıksı

splinter hemoraji *splinter hemorrhage* kıymıksı kanama

spontane *spontaneous* kendiliğinden

spur *spur* **1.** Mahmuz **2.** Mahmuzu

stabil *stable* kararlı

stabilizatör *stabilizer* sağlamaştırıcı

stage *stage* evre

status *status* Alışılmıştan daha uzun süreli ve ağır seyreden hastalık tablosu.

staz *stasis* durgunluk

stomatosit *stomatocyte* ağızsız alyuvar

subkütan *subcutaneous* deri altı

subtip *subtype* alt tip

süreğen hastalık kansızlığı *chronic disease anemia* Uzun süreli yangıyla belirgin hastalıklarda, parankim organ yetersizliği ve kötücul hastalıklarda, akut faz proteini olan hepsidin sentezinin artması ile bağırsaktan ve makrofajlardan demirin taşıyıcı protein transferine bağlanmak üzere plazmaya geçişinin engellenmesi sonucu ortaya çıkan anemiler. **kronik hastalık anemisi**

sürvi *survival* sağkalım

Ş

şelatlayıcı *chelator* Metal iyonlarını bağlama yeteneği olan. **şelatör**

şelatör *chelator* şelatlayıcı

şelasyon *chelation* Metal iyonlarının bağlanarak etkisizleştirilmesi.

şistosit *schistocyte* parçalanmış alyuvar

T

talasemi *thalassemia* Kalıtsal olarak globin genlerindeki kusurlar nedeniyle, globin zincirinin tümü ya da belirli bir bölümünün üretilmediği, anormal hemog-

lobinler oluştuğu için alyuvar yıkımına neden olan kan hastalığı.

tam kan sayımı *complete blood count* Hemogloblin, alyuvar, akyuvar, pulyuvar sayıları ve bu hücrelerin hacmi, büyüklük dağılımı gibi değerlerinin ölçülmesi.

tanecik *granule* Benekyuvar tanecikleri gibi ışık mikroskopu ile görülebilen göze içi salgı kesecikleri.

tanısal *diagnostic* Tanıya götüren belirtiler veya bulgular. **tanı koydurucu, diyagnostik**

tanıtsal *pathognomonic* Bir hastalığın kesin tanısını koyduran bulgulara sahip olan. **patognomonik**

taze donmuş plazma *fresh frozen plasma* İçinde dayanıksız faktör V ve VIII dâhil bütün pıhtılaşma faktörleri bulunan, tam kandan sekiz saat içinde ayrılmış ve dondurulmuş kan ürünü.

tear drop *tear drop* gözyaşı damlası

tedavi *therapy* iyileştirme, sağaltma

tek çekirdekli *mononucleus* Ak kan ya da monosit gözeleri gibi tek çekirdeği olan kan gözeleri.

tek çekirdekli akyuvar çoğalımı *mononucleosis* Kanda genellikle virüs enfeksiyonu sonrası ak kan gözelerinin artışı. **mononükleoz**

tekli tedavi *monotherapy* Tek ilaç ya da tek yöntemle tedavi.

tektek soylu *monoclonal* Tek tip kan ya da doku gözelerinin artışına bağlı çoğalma, kanserler için tipiktir, örneğin plazma gözelerinin tek soylu olarak çoğalması ile multipl miyelom hastalığı meydana gelir.

telenjiyektazi *telangiectasia* kılcal damar genişlemesi

terapötik *therapeutic* sağaltıcı

ters gruplama *reverse typing* Serumda ABO antikorlarını belirleme işlemi.

teşhis *diagnosis* tanı

tıbbi *medical* tıpla ilgili

tıkaç *embolus* Oluştugu yerden ayrılarak çapına denk gelen bir damarı tıkayan pıhtı, hava, yağ vb. emboli.

tıkaçlama *embolisation* Tedavi amacıyla bir damarın tıkaçla kapatılması. **embolizasyon (II)**

tıkaçlanma *embolisation* Oluştugu yerden ayrılan pıhtı, hava, yağ gibi maddelerin çapına denk gelen bir

damarı tıkaması. **embolizasyon (I)**

tıkanma *occlusion* Boru biçimindeki organların tıkanması veya işlevsel olarak kapanması. **oklüzyon**

tıkarca *thrombophilia* Damarlarda, özellikle toplardamarlarda aşırı pıhtı oluşumuna eğilim. **trombofli**

tırtıklı alyuvar *acanthocyte* Çevrelerinde büyüklük ve sayıları değişken dikensi çıkıntılar taşıyan alyuvarlar ya da kırmızı kan gözeleri. **akantosit**

toksemi *toxemia* kan ağlanması

toksik *toxic* ağılı

toksik granülasyon *toxic granulation* Sıklıkla enfeksiyonlar ve toksik durumlara bağlı bozyuvar birincil taneciklerinde belirginleşme ve artış görülmesi.

toksiste *toxicity* ağılayıcı etki

tolerabilite *tolerability* katlan(ıl)abilirlik

transferrin *transferrin* Karaciğerde yapılıp, serumda bulunan üç değerlikli demir taşıyıcı protein.

transfüzyon *transfusion* kan nakli

transkripsiyon *transcription* kopyalama

translokasyon *translocation* yer değişim

transplantasyon *transplantation* nakil

transport *transport* taşınım, taşıma

trizomi *trisomy* üçlü kromozom

trombin *thrombin* Kan veya fibrinojen içeren kan ürünlerinde pıhtılaşmayı sağlayan albumin yapısındaki protein.

tromboemboli *thromboembolism* pıhtı tıkaçı

tromboferez *thrombopheresis* Hastanın kanındaki sayısını düşürmek veya artırmak amacıyla kandan pulyuvarların ayrıştırılması işlemi.

trombofli *thrombophilia* tıkarca

tromboflebit *thrombophlebitis* pıhtılı toplardamar yangısı

trombojen *thrombogen* pıhtıuyarar

trombojenite *thrombogen* pıhtılaştırıcılık

trombolitik *thrombolytic* pıhtıteritir

tromboliz *thrombolysis* pıhtı erimesi

tromboplastik *thromboplastic* kan pıhtılaştırıcı.

trombopoetin *thrombopoietin* Kemik iliğini pulyuvar üretimi için uyaran, çoğunluğu karaciğerden ve kalanı

böbrek ve diğer dokulardan salgılanan, glikoprotein yapısında hormon.

trombosit *thrombocyte* pulyuvar

trombositopeni *thrombocytopenia* pulyuvar azlığı

trombositoz *thrombocytosis* pulyuvar çokluğu

tromboz *thrombosis* pıhtı tıkaçı oluşması

trombüs *thrombus* pıhtı topağı

tumor *tumor* şişlik, ur

tüketim koagülopatisi *disseminated intravascular coagulation* yaygın damar içi pıhtılaşma

tüm kan göze azlığı *pancytopenia* Alyuvar, akyuvar ve kan pulcukları yapımının azalmasına, yıkımının artmasına ya da dolaşımdaki dağılımın bozulmasına bağlı sayısal düşüklük, pansitopeni.

tümevarım *synthesis* Yalından karmaşık olana, külden cüziye, zorunludan olasıya, ilkeden onun uygulanmasına, genel yasadan bireysel duruma, nedenden etkiye, öncülden sonuca giden düşünme biçimi. **sentez**

tümöral *tumoral* ura benzer

türdeş yama *allograft, homograft* Aynı türden farklı bireyler arasında aktarımı yapılan doku. **allogreft, homogreft**

U

unite *unit* birim

upregulation *upregulation* artarak düzenlenme

ur bilimi *oncology* Tümörlerle uğraşan bilim dalı. **onkoloji, kanser bilimi**

uyumsal kalıtım *epigenesis* 1. Çevresel etkilerle genetik yapıda ortaya çıkan uyumsal değişiklikler. 2. Organizmanın ayrımlaşmamış kök hücreden itibaren içinde bulunduğu çevrenin koşullarına uyumlu bir şekilde yapılması.

uyumsuz *discordant* Aralarında bir uyum olmayan.

uyumsuzluk *discordance* Aralarında uyum bulunmama durumu.

V

varfarin *warfarin* Pıhtı oluşumunda önemli görevi olan K vitaminine bağlı Faktör II, VII, IX ve X'un etkisini

engelleyerek pıhtılaşmayı önleyen ilaç.

vaskülarizasyon *vascularization* damarlanım

vazodilatasyon *vasodilatation* atardamarların genişlemesine bağlı kan dolaşımının artması.

vazokonstrüksiyon *vasoconstruction* atardamarların daralmasına bağlı kan dolaşımının azalması.

verici *donor* 1. Başkasına aktarılmak üzere kan, doku veya organ veren. donör 2. Bir tepkimede başka bir maddeye proton, elektron gibi yükünler veren.

virülan *virulent* hastalandıran

virüskıran *antiviral* Virüsleri yok eden ya da çoğaltmasını baskılayan ilaç. **antiviral**

viskozite *viscosity* akışmazlık

visküz *viscose* akışmaz

vital *vital* yaşamsal

vitalite *vitality* yaşama gücü

viyabil *viable* canlı

viyabilite *viability* yaşayabilirlik, canlılık

Y

yama graft Verici alanından bütünüyle ayrılan, alıcı alana taşınan ve orada beslenmesini sürdüren onarıcı doku. **greft**

yangı *inflammation* Fiziksel, kimyasal ya da biyolojik etkenlere karşı koymak için vücudun herhangi bir yerine fazla kan hücumu sonucu şişkinlik, kızarıklık, ısı artışı ve ağrı ile belirgin tepki. **enflamasyon**

yapışma *adhesion* Parçaların sabit olarak birbirine tutunması. **adezyon**

yaşamsal *vital* Yaşam için gerekli olan. **vital**

yaşayabilirlik *viability* Canlıların normal büyüme ve gelişme yetisi.

yatışma *remission* Hastalığın muayene ve laboratuvar bulgularının gerilemesi ve kaybolması. **remisyon**

yatkınlık *diathesis* Kanamaya yatkınlık gibi kişinin doğuştan bir hastalığa eğilimli olması. **diyatez**

yatrojenik *iatrogenic* hekim kaynaklı

yaygın *generalized, diffuse* 1. Bir organ veya vücudun tamamına yayılan. 2. Bir kötücül oluşum ya da başka bir örsentinin geniş bir alana düzenli bir biçimde yayılarak

gelişimi.

yaygın damar içi pıhtılaşma *disseminated intravascular coagulation* Pıhtılaşma sisteminin sürekli uyarılması ve ilgili faktörlerin tüketilmesiyle oluşan yaygın pıhtılaşma ve kanama bozukluğuyla seyreden belirge. **tüketim koagülopatisi, disemine intravasküler koagülasyon, yaygın damar içi pıhtılaşma sendromu** kst. DİK, DIC (İng.)

yaygın damar içi pıhtılaşma sendromu *disseminated intravascular coagulation syndrome* yaygın damar içi pıhtılaşma belirtisi

yayılmacı *invasive* 1. Öncelikle komşu dokulara doğru ilerleme gösteren. 2. Girişimsel

yayma *smear* Kan, sıvı, salgı ve akıntıların mikroskopla incelemek üzere ince tabaka hâlinde sürülmesi.

YDİP *disseminated intravascular coagulation* “Yaygın damar içi pıhtılaşma” ifadesinin kısaltması.

yeni sayrık doku *neoplasia* Normal dokunun çeşitli nedenlerle körtüçül ura dönüşmesi

yerleşim *localisation* 1. Bir yerle sınırlı duruma getirme ya da getirilme eylemi. 2. Herhangi bir olayın yerini belirleme ya da yerinin belirlenmesi eylemi.

yığışım *aggregate* Damar duvarındaki zedelenme ya da kanamalarda kan pulcuklarının yapışmasıyla oluşan küme. **agregat**

yığışımölçer *aggrrometer* Damar duvarındaki zedelenme ya da kanamalarda kan pulcuklarının üst üste gelme, kümelenme ve yığışma işlevlerini ölçen aygıt. **agrometre**

yığışımönler *antiaggregant* Pulyuvarların kümeleşmesini (trombosit küme oluşumu) önleyerek atardamar içinde tıkaç oluşumunu gideren tedavi. Kan sulandırıcı

maddeler olarak da bilinirler. **antiagregan**

yığışma *aggregation* Damar duvarındaki zedelenme ya da kanamalarda kan pulcuklarının yapışarak birikmesi.

agregasyon

yığıştırıcı *aggregant* Damar duvarındaki zedelenme ya da kanamalarda kan pulcuklarının yapışarak birikmesini sağlayan. **agregan**

yineleme *recurrence* Hastalığın iyileştikten sonra benzer ya da farklı bulgularla yinelenmesi. **nüks**

yolak *pathway* Özgül bir sonuca varmak amacıyla kimyasal, biyolojik süreçlerin veya sinir iletilerinin izlediği yol.

yoş gelişik *dysplastic* Displazi ile ilgili, displazi gösteren. **displastik** bk. displazi

yoş gelişim *dysplasia* Doku ya da gözelerin normal dışı gelişimiyle şekil, çekirdek ve boyanma özelliklerinin bozulması. **displazi**

yoşlaşma *degeneration* Doğasındaki iyi nitelikleri zamanla yitirme. **dejenerasyon**

yutargöze *macrophage* Monositlerden bulunduğu dokuya göre farklılaşarak, mini canlılar ve doku artıklarının yakalanıp sindirilmesini sağlayan bağ dokusu hücresi.

makrofaj, çöpcüğüze

yüzergen *adsorbent* Bir maddenin diğer bir maddenin yüzeyine tutunmasını sağlayan. **adsorban**

yüzirme *adsorption* Bir maddenin bir diğer maddenin yüzeyine tutunması. **adsorpsiyon**

yüzeye yapışkan *adhesive* Komşu yüzeylerin birbirine tutunmasını sağlayan madde. **adeziv**

Z

zona *zona* kuşakça

KAYNAKLAR

1. Açıklamalı Tıp Terimleri Sözlüğü. Utkan Kocatürk. 4. basım. Ankara Üniversitesi Basımevi. 1989, Ankara.
2. Tıp Sözlüğü. Çağatay Güler. 1. baskı. Güneş Tıp Kitabevi. 1997, Ankara.
3. Ülker Tıp Terimleri Sözlüğü. Süreyya Ülker. 2. baskı. İnkılap Kitabevi. 1991, İstanbul.
4. Türkçe Sözlük. Türk Dil Kurumu Sözlük ve Yazım Kılavuzu Çalışma grubu. 11. baskı. Türk Dil Kurumu yayınları. 2011, Ankara.
5. Çocuk Hematolojisi Terimleri sözlüğü. Davut Albayrak, Canan Albayrak. Sözlük Dergisi, Cilt 1, Sayı 3, 2008.

İngilizce - Türkçe Dizin

<i>absolute</i>	salt	<i>agent</i>	ajan
<i>absorbance</i>	absorbans	<i>agglomerate</i>	kütlesel yığışım
<i>absorbant</i>	absorban	<i>agglutination</i>	aglutinasyon
<i>absorption</i>	emilim	<i>agglutinin</i>	agglutinin
<i>acanthocyte</i>	tırtıklı alyuvar	<i>aggregant</i>	yığıştırıcı
<i>accelerated</i>	akselere	<i>aggregate</i>	yığışım
<i>accessory</i>	aksesuar	<i>aggregation</i>	yığışma
<i>ACD solution</i>	ACD çözeltisi	<i>aggression</i>	agresyon
<i>achlorhydria</i>	aklorhidri	<i>aggressive</i>	saldırgan
<i>acquired</i>	edinilmiş	<i>agrometer</i>	yığışımölçer
<i>acrocyanosis</i>	akrosiyanoz	<i>agitated</i>	çalkalanmış
<i>activated partial thromboplastin</i>	aktifleştirilmiş kısmi	<i>agitation</i>	çalkalama
<i>time</i>	tromboplastin zamanı	<i>agitator</i>	çalkalayıcı
<i>activated prothrombin complex</i>	aktifleştirilmiş protrombin	<i>aglutination</i>	kümeleşme
<i>concentrate</i>	kompleksi konsantresi	<i>agonist</i>	etkideş
<i>activation</i>	etkinleşme	<i>akinesia</i>	akinezi
<i>activator</i>	etkinleştirici	<i>algorithm</i>	akış basamakları
<i>activity</i>	etkinlik	<i>allele</i>	eş gen
<i>acute</i>	ivegen	<i>allergen</i>	alerjen
<i>acute lymphoblastic leukemia</i>	akut lenfoblastik lösemi	<i>alloantibody</i>	alloantikör
<i>acute myeloblastic leukemia</i>	akut miyeloblastik lösemi	<i>allograft</i>	türdeş yama
<i>acute phase protein</i>	ivegen faz tepken proteini	<i>amyloid</i>	amiloit
<i>acyanotic</i>	morarmasız	<i>amyloidosis</i>	amiloidoz
<i>acyclic</i>	döngüsüz	<i>analgesic</i>	ağrıkeser
<i>adenine</i>	adenin	<i>anaplastic</i>	anaplastik
<i>adenomatous</i>	adenomatöz	<i>anemia</i>	kansızlık
<i>adenomegaly</i>	adenomegali	<i>anergy</i>	anerji
<i>adenopathy</i>	adenopati	<i>angiectasis</i>	anjiektazi
<i>adhesion</i>	yapışma	<i>angiogenesis</i>	damar oluşumu
<i>adhesive</i>	yüzeye yapışkan	<i>anisocytosis</i>	anizositoz
<i>adjuvant</i>	artırıcı	<i>annular</i>	halka biçimli
<i>adolescence</i>	ergenlik	<i>annulocyte</i>	halka alyuvar
<i>adolescent</i>	ergen	<i>anti-inflammatory</i>	antienflamatuvar
<i>adsorbent</i>	yüzergen	<i>antiaggregant</i>	yığışımönler
<i>adsorption</i>	yüzermeye	<i>antibacterial</i>	bakterisavan
<i>adult</i>	erişkin	<i>antibiogram</i>	antibiyogram
<i>afebrile</i>	ateşsiz	<i>antibiotics</i>	antibiyotik
<i>agar</i>	agar	<i>antibody</i>	antikör

anticoagulant
antidote
antiemetie
antifungal
antigen
antiglobulin test
antihemophilic
antihemorrhagic
antihistaminik
antiinfective
antilymphocytic globülin
antimetabolic
antimicrobic
antimitotic
antimycotic
antineoplastic
antineoplastic
antiparasitic
antiphospholipid antibody
antiproliferative
antipyretic
antisepsis
antiseptic
antithrombotic
antithymocytic globülin
antitoxic
antiviral
apheresis
aplasia
aplastic, aplastic
aplastic anemia
aplastic
aplastic
aplastic crisis
apoptosis
apyretic
artefact
asepsis
aseptic
aspiration
aspirator

pihtıönler
antidot
kusmaönler
mantarkıran
bağıştıran
antiglobülin testi
hemofiliönler
kanamadindirir
antihistaminik
bulaşkesen
antilenfositik globülin
antimetabolik
antimikrobik
antimitotik
antimikotik
antineoplastik
kanser ilacı
asalaksavar
antifosfolipit antikör
çoğalmönler
ateş düşürücü
antisepsis
antiseptik
antitrombotik
ATG
antitoksik
virüskıran
ayırseç
aplazi
gelişmemiş
aplastik anemi
aplastik
aplazik
aplastik kriz
programlı göze ölümü
ateşyapmayan
görüntübozan
asepsis
aseptik
emme
emmeç

asplenia
asplenic
asplenic
association
asymptomatic
attenuation
atypical
autoantibody
autoantigen
autograft
autohemolysis
autohemolysis
autologous
autosomal
autosome
autotransfusion
avascular
bacteremia
bactericide
bacteriology
bacteriostatic
basophil
basophilia
basophilic stippling
benign
bicytopenia
binocular
biopsy
blast
blood dyscrasia
blood
blood smear
bolus
buffy coat
Cabot's ring
cachexia
cachexic
candidiasis
capillary
carcinogen
carcinogenesis

dalaksızlık
asplenik
dalaksız
bağlanım
belirtisiz
etki zayıflaması
sıra dışı
öz antikör
öz antijen
öz yama
otohemoliz
öz alyuvaryıkımı
otolog
otozomal
otozom
öz kan aktarımı
damarsız
kanda bakteri
bakterikıran
bakteriyoloji
bakteridurduran
moryuvar
bazofili
mor noktalanma
iyicil
çift göze azlığı
binoküler
biyopsi
blast
kan göze bozukluğu
kan
kan yayması
bol veriş
buffy coat
Cabot halkası
kaşeksi
kaşektik
kandidiyaz
kılcal damar
kanseroluşturan
kanser oluşumu

<i>cascade</i>	kaskat	<i>CSF</i>	beyin-omurilik sıvısı
<i>cell</i>	hücre	<i>cumulation</i>	kümüleşyon
<i>cellular</i>	selüler	<i>cumulative</i>	kümülatif
<i>cerebrospinal fluid</i>	beyin-omurilik sıvısı	<i>curative</i>	küratif
<i>chelation</i>	şelasyon	<i>cure</i>	kür
<i>chelator</i>	şelatlayıcı	<i>cyanosis</i>	morarma
<i>chemopreventive</i>	kemoprevantif	<i>cyanotic</i>	siyanotik
<i>chemoprophylaxis</i>	kemoprofilaksi	<i>cycle</i>	sıklus
<i>chemotaxis</i>	kemotaksi	<i>cyclic</i>	döngüsel
<i>chemotherapy</i>	kemoterapi	<i>cytogenesis</i>	göze oluşumu
<i>chronic disease anemia</i>	süreçen hastalık kansızlığı	<i>cytogenetics</i>	göze kalıt bilimi
<i>chronic</i>	kronik	<i>cytologic</i>	göze bilimsel
<i>circular</i>	sirküler	<i>cytology</i>	sitoloji
<i>circulation</i>	sirkülasyon	<i>cytolysis</i>	göze erimesi
<i>classification</i>	klasifikasyon	<i>cytopathogenic</i>	sitopatojenik
<i>clubbed finger</i>	çomak parmak	<i>cytopenia</i>	göze azlığı
<i>clubbing</i>	çomaklaşma	<i>cytoplasma</i>	sitoplazma
<i>coagulant</i>	koagulan	<i>cytotoxic</i>	göze ağılayıcı
<i>coagulation</i>	koagülasyon	<i>cytotoxicity</i>	göze ağılama
<i>coagulopathy</i>	koagülopati	<i>dacryocyte</i>	gözyaşı damlası alyuvar
<i>coagulum</i>	koagülüm	<i>de novo</i>	de novo
<i>comorbidity</i>	komorbidite	<i>decade</i>	onyıl
<i>complete blood count</i>	tam kan sayımı	<i>decompensated</i>	dekompanse
<i>complete blood count</i>	hemogram	<i>decompensation</i>	dekompansasyon
<i>complicated</i>	komplike	<i>decompression</i>	dekompresyon
<i>complication</i>	komplikasyon	<i>decontamination</i>	dekontaminasyon
<i>consent</i>	onam	<i>defibrinogenation</i>	fibrinsizleşme
<i>conservative</i>	konservatif	<i>deficit</i>	defisit
<i>consolidation</i>	konsolidasyon	<i>deformation</i>	deformasyon
<i>consultation</i>	konsültasyon	<i>deformity</i>	deformite
<i>contaminated</i>	kontamine	<i>degeneration</i>	yozlaşma
<i>contamination</i>	kontaminasyon	<i>degenerative</i>	dejeneratif
<i>contradicated</i>	kontrendike	<i>degradation</i>	degradasyon
<i>contraindication</i>	kullanım sakıncası	<i>depletion</i>	deplesyon
<i>conventional</i>	konvansiyonel	<i>destruction</i>	destrüksiyon
<i>corpuscle</i>	korpuskül	<i>destructive</i>	destrüktif
<i>corpuscular</i>	korpusküler	<i>detoxification</i>	detoksifikasyon
<i>cross match</i>	cross match	<i>diagnosis</i>	teşhis
<i>cross matching</i>	çapraz karşılaştırma	<i>diagnostic</i>	tanısal
<i>cryoprecipitate</i>	kriyopresipitat	<i>diastasis</i>	ayrılım
<i>cryopreservation</i>	kriyoprezervasyon	<i>diastasis</i>	diyastaz

<i>diathesis</i>	yatkınlık	<i>electrophoresis</i>	elektroforez
<i>differential blood count</i>	akyuvar dağılımı	<i>elliptocyte</i>	eliptosit
<i>differentiation</i>	farklılaşım	<i>embolisation</i>	1. tıkaçlama, 2. tıkaçlanma
<i>diffuse</i>	yaygın	<i>embolus</i>	tıkaç
<i>diffusion</i>	difüzyon	<i>emesis, vomiting</i>	emesis
<i>discordance</i>	uyumsuzluk	<i>empiric</i>	görgüsel
<i>discordant</i>	uyumsuz	<i>endocytosis</i>	endositoz
<i>disease</i>	hastalık	<i>endothelium</i>	endotel
<i>disemination</i>	diseminasyon	<i>endotoxin</i>	iç ağrı
<i>disinfectant</i>	dezenfektan	<i>engraftment</i>	engraftman
<i>disinfection</i>	dezenfeksiyon	<i>eosin</i>	eozin
<i>dismorphic</i>	dismorfik	<i>eosinopenia</i>	eozinopeni
<i>disposable</i>	dispozıbl	<i>eosinophil</i>	gülyuvar
<i>disseminated intravascular</i>	disemine intravasküler	<i>eosinophilia</i>	eozinofili
<i>coagulation</i>	koagülasyon	<i>epicrisis</i>	epikriz
<i>disseminated intravascular</i>	yaygın damar içi pıhtılaşma	<i>epigenesis</i>	uyumsal kalıtım
<i>coagulation syndrome</i>	sendromu	<i>eradication</i>	eradikasyon
<i>disseminated intravascular</i>	yaygın damar içi pıhtılaşma	<i>erithrocyte sedimentation rate</i>	ESR
<i>coagulation</i>		<i>erythema</i>	eritem
<i>dissociation</i>	disosiyasyon	<i>erythematous</i>	eritematöz
<i>distribution</i>	dağılım	<i>erythroblast</i>	öncül alyuvar
<i>diurnal</i>	diüurnal	<i>erythrocyte</i>	alyuvar
<i>drumstick finger</i>	çomak parmak	<i>erythrocyte sedimentation rate</i>	alyuvar çökme hızı
<i>dominance</i>	dominans	<i>erythrocythemias</i>	eritrositemi
<i>dominant</i>	dominant	<i>erythroleukemia</i>	eritrolösemi
<i>donor</i>	verici	<i>erythromelalgia</i>	eritromelalji
<i>dosage</i>	birimölçekleme	<i>erythropoiesis</i>	alyuvar yapımı
<i>double blind</i>	çift kör	<i>erythropoietin</i>	eritropoietin
<i>double</i>	duble	<i>essential</i>	esansiyel
<i>dose</i>	birimölçek	<i>etiological</i>	nedensel
<i>dry tap</i>	kuru ilik	<i>etiology</i>	neden bilgisi
<i>dual</i>	dual	<i>evaluation</i>	evalüasyon
<i>dyserythropoiesis</i>	bozuk alyuvar üretimi	<i>exacerbation</i>	egzaserbasyon
<i>dysfibrinopenemia</i>	disfibrinopenemi	<i>examination</i>	muayene
<i>dysfunction</i>	işlev bozukluğu	<i>excision</i>	eksizyon
<i>dysmorphology</i>	dismorfoloji	<i>exocrine</i>	egzokrin
<i>dysplasia</i>	yoz gelişim	<i>exocytosis</i>	egzositoz
<i>dysplastic</i>	yoz gelişik	<i>exogenous</i>	egzojen
<i>dysproteinemia</i>	disproteinemi	<i>exotoxin</i>	dışağı
<i>ecchymosis</i>	morartı	<i>experimental</i>	eksperimental
<i>ecchymotic</i>	ekimotik	<i>expression</i>	ekspresyon

<i>extramedullary</i>	ekstramedüler	<i>gene</i>	gen
<i>extramedullary hematopoiesis</i>	ilik dışı kan yapımı	<i>generalized</i>	yaygın
<i>extranodal</i>	ekstranodal	<i>genome</i>	soykalıt
<i>extravasation</i>	dışa sızım	<i>genotype</i>	genotip
<i>extravascular</i>	ekstravasküler	<i>gingiva</i>	gingiva
<i>extraversion</i>	ekstraversiyon	<i>Glanzmann's thrombasthenia</i>	Glanzmann trombastenisi
<i>extrinsic</i>	ekstresek	<i>grade</i>	derece
<i>factor I</i>	faktör I	<i>graft</i>	yama
<i>fagocyte</i>	fagosit	<i>granular</i>	granüler
<i>fagocytosis</i>	göze yutumu	<i>granulation</i>	granülasyon
<i>familial</i>	familyal	<i>granulocyte</i>	benekyuvar
<i>fatal, mortal</i>	ölümcül	<i>granule</i>	tanecik
<i>fatality</i>	fatalite	<i>guide</i>	guide
<i>favism</i>	bakla ağılanması	<i>guideline</i>	el kılavuzu
<i>febril convulsion</i>	febril konvülsiyon	<i>haploid</i>	haploid
<i>febrile</i>	febril	<i>haptoglobin</i>	haptogloblin
<i>febris, fever</i>	ateş	<i>harvest</i>	harvest
<i>ferri</i>	ferri	<i>helmet cell</i>	miğfer göze
<i>ferro</i>	ferro	<i>hem</i>	hem
<i>ferrum</i>	ferrum	<i>hem(a)-</i>	hem(a)-
<i>fibrin</i>	fibrin	<i>hem(o)-</i>	hem(o)-
<i>fibrino-</i>	fibrino-	<i>hemagglutination</i>	alyuvar kümeleşmesi
<i>fibrinogen</i>	fibrinojen	<i>hemaphagocytosis</i>	hemafagositoz
<i>fibrinolysis</i>	fibrinoliz	<i>hemapheresis</i>	hemaferez
<i>fibrinolytic</i>	fibrinolitik	<i>hemarthrosis</i>	hemartroz
<i>fibrotic</i>	fibrotik	<i>hemat(o)-</i>	hemat(o)-
<i>fibrous</i>	fibröz	<i>hematochromatosis</i>	doğuştan demir birikimi
<i>fluorescent</i>	floresan	<i>hematocrit</i>	kan göze yüzdesi
<i>flowcytometre</i>	akan gözeölçer	<i>hematocrit</i>	Htc
<i>flowcytometre</i>	flovситometre	<i>hematogenous</i>	hematojen
<i>flowcytometry</i>	flovситometri	<i>hematological</i>	kan bilimsel
<i>flowmetre</i>	flovmetre	<i>hematologist</i>	kan bilimci
<i>follow-up</i>	follow-up	<i>hematology</i>	kan bilimi
<i>forward typing</i>	forward gruplama	<i>hematoma</i>	kan topklağı
<i>French-American-British classification</i>	FAB	<i>hematopoiesis</i>	kan yapımı
<i>fresh frozen plasma</i>	taze donmuş plazma	<i>hematopoietic</i>	kan yapıcı
<i>function</i>	fonsksiyon	<i>hematuria</i>	kan işeme
<i>functional</i>	fonsksiyonel	<i>hemochromatosis</i>	hemokromatoz
<i>fungus</i>	fungus	<i>hemoconcentration</i>	hemokonsantrasyon
<i>gate</i>	gate	<i>hemodialysis</i>	kan arıtımı
		<i>hemodilution</i>	kan seyreltimi

<i>hemodynamic</i>	hemodinamik	<i>homografi</i>	homogreft
<i>hemodynamics</i>	hemodinami	<i>homologue</i>	homolog
<i>hemofiltration</i>	kansüzdürüm	<i>homozigous</i>	homozigot
<i>hemoglobin</i>	hemoglobin	<i>hospital</i>	hastane
<i>homograf</i>	türdeş yama	<i>hospitalization</i>	hastaneye yatış
<i>hemogram</i>	hemogram	<i>host</i>	host
<i>hemolysis</i>	kan yıkımı	<i>Htc</i>	Htc
<i>hemolytic</i>	hemolitik	<i>humoral</i>	hümorale
<i>hemophilia</i>	kanarca	<i>hybride</i>	hibrit
<i>hemopoiesis</i>	hematopoiez	<i>hydration</i>	hidrasyon
<i>hemorrhage, bleeding</i>	kanama	<i>hygiene</i>	hijyen
<i>hemorrhagia</i>	hemoraji	<i>hygienic</i>	hijyenik
<i>hemorrhagic diathesis</i>	kanamaya yatkınlık	<i>hypercellular</i>	hiperselüler
<i>hemorrhagic</i>	kanamalı	<i>hyperchromia</i>	hiperkromi
<i>hemosiderin</i>	hemosiderin	<i>hypercoagulability</i>	hiperkoagulabilite
<i>hemosiderosis</i>	demir birikimi	<i>hyperemia</i>	hiperemi
<i>hemostasis</i>	hemostaz	<i>hyperplasia</i>	hiperplazi
<i>hemostasis</i>	kanama durdurma	<i>hypersplenism</i>	hipersplenizm
<i>hemostat</i>	hemostat	<i>hyperthermia</i>	hipertermi
<i>hemostatic</i>	kanamadurdurur	<i>hypertrophy</i>	hipertrofi
<i>hemotoxic</i>	hematoksik	<i>hyperviscosity</i>	ağdalılık
<i>hemovigilance</i>	kanizlem	<i>hypocellular</i>	hiposelüler
<i>heparinization</i>	heparinizasyon	<i>hypocromia</i>	hipokromi
<i>hepatomegaly</i>	karaciğer büyümesi	<i>hypoplasia</i>	hipoplazi
<i>hepatosplenomegaly</i>	karaciğer-dalak büyümesi	<i>hypoplastic</i>	hipoplazik
<i>hereditary elliptocytosis</i>	kalıtsal eliptositoz	<i>hyposplenism</i>	hiposplenizm
<i>hereditary</i>	kalıtsal	<i>hypovolemia</i>	kan hacmi düşüklüğü
<i>hereditary spherocytosis</i>	kalıtsal sferositoz	<i>iatrogenic</i>	hekim kaynaklı
<i>heredity</i>	heredite	<i>idiopathic</i>	idiyopatik
<i>hetero-</i>	hetero-	<i>immature</i>	immatür
<i>heterogenic</i>	heterojenik	<i>immobile</i>	immobil
<i>heterogenous</i>	heterojen	<i>immune</i>	bağışık
<i>heterograf</i>	ayrı tür yaması	<i>immunity</i>	bağışıklık
<i>heterozygote</i>	heterozigot	<i>immunization</i>	bağışıklama
<i>histi(o)-</i>	histiyo-	<i>immunosuppressive</i>	immünosüpresif
<i>histiocytosis X</i>	histiyositoz X	<i>in situ</i>	in situ
<i>histocompatibility</i>	doku geçimliliği	<i>in vitro</i>	in vitro
<i>histologic</i>	histolojik	<i>in vivo</i>	in vivo
<i>Hodgkin disease</i>	Hodgkin hastalığı	<i>incidence</i>	görülme sıklığı
<i>homeostasis</i>	dengeleşim	<i>incompatibility</i>	geçimsizlik
<i>homogenous</i>	homojen	<i>incubation</i>	inkübasyon

<i>incubation</i>	kuluçka dönemi	<i>leukocytopenia</i>	akyuvar azlığı
<i>indicator</i>	indikatör	<i>leukocytosis</i>	akyuvar artışı
<i>indirect</i>	dolaylı	<i>leukostasis</i>	lökostaz
<i>induction</i>	endüksiyon	<i>ligand</i>	bağlar molekül
<i>induration</i>	endürasyon	<i>liquid</i>	akışkan
<i>infected</i>	enfekte	<i>localisation</i>	yerleşim
<i>infection</i>	enfeksiyon	<i>lymph</i>	ak kan
<i>infectious</i>	enfeksiyöz	<i>lymphadenopathy</i>	ak kan bezi hastalığı
<i>infestation</i>	enfestasyon	<i>macrocyte</i>	iri alyuvar
<i>infiltration</i>	infiltrasyon	<i>macroglossia</i>	makroglosi
<i>inflammation</i>	yangı	<i>macrophage</i>	yutargöze
<i>inflammatory</i>	enflamatuvar	<i>macroscopic</i>	makroskopik
<i>infusion</i>	infüzyon	<i>major cross match</i>	majör çapraz karşılaştırma
<i>inhibition</i>	inhibisyon	<i>major</i>	majör
<i>inhibitor</i>	önleyici	<i>malabsorption</i>	emilim bozukluğu
<i>inline filtration</i>	inline filtrasyon	<i>malign</i>	kötücül
<i>intensity</i>	intensite	<i>malignite</i>	malignite
<i>intensive</i>	intensif	<i>manual</i>	el kitabı
<i>interleukin</i>	interlökin	<i>marker</i>	belirteç
<i>intoxication</i>	entoksikasyon	<i>massive</i>	masif
<i>intracellular</i>	intraselüler	<i>maturation</i>	matürasyon
<i>intramuscular</i>	intramüsküler	<i>mature</i>	matür
<i>intranuclear</i>	intranükleer	<i>mediastinum</i>	göğüs orta boşluğu
<i>intrathecal</i>	intratekal	<i>mediator</i>	mediyatör
<i>intravenous</i>	intravenöz	<i>medical</i>	tıbbi
<i>intrinsic</i>	entrensek	<i>megakaryocyte</i>	megakaryosit
<i>invasion</i>	invazyon	<i>megalocyte</i>	megalosit
<i>invasive</i>	girişimsel	<i>metabolic</i>	metabolik
<i>invasive</i>	yayılmacı	<i>metastasis</i>	sıçrama
<i>irreversible</i>	irreversibil	<i>metastatic</i>	sıçramalı
<i>isograft</i>	izogref	<i>methemoglobin</i>	mavi hemoglobin
<i>isoimmunization</i>	izoimmünizasyon	<i>microangiopathy</i>	kılcal damar bozukluğu
<i>kala-azar</i>	kala-azar	<i>microcirculation</i>	mikrosirkülasyon
<i>koilonychia</i>	kaşık turnak	<i>microcyte</i>	küçük alyuvar
<i>laboratory</i>	deneylik	<i>microcytic</i>	mikrositer
<i>lamella</i>	lamel	<i>microembolisation</i>	mikroembolizasyon
<i>lenfangitis</i>	lenfanjit	<i>microembolism</i>	küçük pıhtılarla tıkaçlanma
<i>lethal</i>	ölümcül	<i>microembolus</i>	mikroemboli
<i>leukemia</i>	kan kanseri	<i>microscope</i>	mikroskop
<i>leukemoid reaction</i>	akyuvar tepkime	<i>microscopic</i>	mikroskobik
<i>leukocyte</i>	akyuvar	<i>microvascular</i>	mikrovasküler

minor cross match

minor

monitorisation

monitor

monoclonal

mononuclear

mononucleosis

mononucleus

monotherapy

morbidity

morphologic

morphology

multinuclear

multiple

mycosis

myeloablative

myelofibrosis

myelonecrosis

neoplasia

neutrophil

neutrophilia

nocturnal

node

nodule

noninvasive

nonspecific

normoactive

normocellular

nosocomial

nosocomial

nucleol

nucleus

nucleus

observation

occlusion

oncogenous

oncologist

oncology

organ

organomegaly

minör çapraz karşılaştırma

minör

izleçleme

izleç

tek soylu

mononükleer

tek çekirdekli akyuvar

çoğalımlı

tek çekirdekli

tekli tedavi

morbidite

biçimsel

biçim bilimi

ok çekirdekli

çoklu

mikoz

miyeloablatif

ilik bağışlaşması

ilik ölümü

yeni sayrık doku

bozyuvar

nötrofil

noktürnal

düğüm

düğümçük

girişimsel olmayan

nonspesifik

normoaktif

normoselüler

hastane kaynaklı

nozokomiyal

nükleol

nükleus

nüve

gözlem

tıkanma

onkojen

onkolog

ur bilimi

organ

organ büyümesi

osmolarity

osmotic fragility

osmotic

oxidant

oxidation

oxidative

package insert

palliative

palpation

pancytopenia

paroxysmal

partial

pathogen

pathogenesis

pathogenic

pathognomonic

pathologic

pathology

pathway

peak

performance

periodic, periodical

peripheral blood smear

peripheral

peripheric

pernicious anemia

persistent

petechia

pharmacovigilance

phase

phenomenon

phenotype

phenotypic

phlebotomy

phototherapy

pica

placebo

plasma

plasmapheresis

platelet, thrombocyte

pleomorphic

ozmolarite

ozmotik fragilite

ozmotik

oksidan

oksidasyon

oksidatif

prospektüs

hafifletici

elle yoklama

tüm kan göze azlığı

paroksizmal

parsiyel

patojen

patogenez

patojenik

tanıtsal

patolojik

patoloji

yolak

pik

performans

periyodik

periferik kan yayması

çevresel

periferik

pernisiyöz anemi

persistan

peteşi

ilaç takip sistemi

faz

görüngü

soyserim

fenotipik

flebotomi

ışık tedavisi

pika

plasebo

plazma

kan sıvısı değişimi

pulyuvar

pleomorfik

<i>pleomorphism</i>	pleomorfizm	<i>radioisotope</i>	radioizotop
<i>pletorrhea</i>	pletore	<i>radiotherapy</i>	radoterapi
<i>poikilocytosis</i>	çok biçimli alyuvar	<i>reaction</i>	reaksiyon
<i>polychromasia</i>	polikromazi	<i>reactivation</i>	reaktivasyon
<i>polycytemia vera</i>	polisitemia vera	<i>reactive</i>	reaktif
<i>polycythemia</i>	kanbastı	<i>reactivity</i>	reaktivite
<i>polycythemia vera</i>	kanbastı hastalığı	<i>rebound</i>	rebound
<i>polymorph</i>	polimorf	<i>receptor</i>	almaç
<i>polymorphic</i>	polimorfik	<i>recessive</i>	çekinik
<i>polymorphism</i>	polimorfizm	<i>recipient</i>	recipient
<i>precipitant</i>	presipitan	<i>recombinant</i>	rekombinan
<i>precipitation</i>	presipitasyon	<i>recombination</i>	rekombinasyon
<i>premedication</i>	premedikasyon	<i>recurrence</i>	yineleme
<i>preparate</i>	preparat	<i>recurrent</i>	reküren
<i>preparation</i>	preparasyon	<i>red blood cell</i>	alyuvar
<i>preventive</i>	prevantif	<i>refractory</i>	refrakter
<i>primary</i>	birincil	<i>regeneration</i>	rejenerasyon
<i>prime</i>	prime	<i>regenerative</i>	rejeneratif
<i>priming</i>	hazırlama	<i>regimen</i>	rejim
<i>priming</i>	priming	<i>regression</i>	regresyon
<i>procoagulant</i>	prokoagulan	<i>regressive</i>	regresif
<i>prognosis</i>	sonu görünüm	<i>rejection</i>	doku reddi
<i>progress</i>	progres	<i>relapse</i>	nüks
<i>progression</i>	progresyon	<i>relative</i>	rölatif
<i>progressive</i>	progresif	<i>remission</i>	yatışma
<i>proliferation</i>	proliferasyon	<i>replacement</i>	replasman
<i>prophylactic</i>	koruyucu	<i>residual</i>	artakalan
<i>prophylaxis</i>	ön koruma	<i>residual</i>	rezidüel
<i>prospective</i>	prospektif	<i>residue</i>	kalıntı
<i>protocol</i>	protokol	<i>resistance</i>	rezistans
<i>pseudoagglutination</i>	psödoaglutinasyon	<i>resistant</i>	rezistan
<i>puberty</i>	erlilik	<i>restrictive</i>	restriktif
<i>punch biopsy</i>	delçikar	<i>reticular</i>	retiküler
<i>punch</i>	punch	<i>reticulocyte</i>	ağsı alyuvar
<i>punction</i>	ponksiyon	<i>reticulum</i>	retikulum
<i>purgine</i>	purgine	<i>retrospective</i>	retrospektif
<i>purpura</i>	purpura	<i>reverse</i>	revers
<i>quantitative</i>	kantitatif	<i>reverse typing</i>	ters gruplama
<i>radiation</i>	 radyasyon	<i>reversible</i>	reversibil
<i>radioactive</i>	 radyoaktif	<i>ribonucleic ascites</i>	RNA
<i>radioactivity</i>	 radyoaktivite	<i>risk</i>	risk

<i>schistocyte</i>	parçalanmış alyuvar	<i>survival</i>	sağkalım
<i>sclerosing</i>	sklerozan	<i>symptom</i>	semtom
<i>sclerosis</i>	skleroz	<i>symptomatic</i>	belirtiveren
<i>secondary</i>	sekonder	<i>syndrome</i>	sendrom
<i>secretion</i>	sekresyon	<i>syngraft</i>	singreft
<i>sediment</i>	sediment	<i>synthesis</i>	sentez
<i>sedimentation</i>	sedimentasyon	<i>system</i>	sistem
<i>sensitive</i>	duyarlı	<i>systematic</i>	sistematik
<i>sensitivity</i>	duyarlılık	<i>systemic</i>	sistemik
<i>separation</i>	separasyon	<i>tear drop</i>	tear drop
<i>separator</i>	separatör	<i>teardrop cell</i>	gözyaşı damlası alyuvar
<i>sepsis</i>	kan zehirlenmesi	<i>telangiectasia</i>	telenjiyecktazi
<i>sequence</i>	sekans	<i>thalassemia</i>	talasemi
<i>sequestration</i>	sekestrasyon	<i>therapeutic</i>	sağaltıcı
<i>serum</i>	serum	<i>therapy</i>	tedavi
<i>sickling</i>	oraklaşma	<i>thrombin</i>	trombin
<i>slide</i>	lam	<i>thrombocyte</i>	pulyuvar
<i>smear</i>	yayma	<i>thrombocytopenia</i>	pulyuvar azlığı
<i>solid</i>	solit	<i>thrombocytosis</i>	pulyuvar çokluğu
<i>solitary</i>	soliter	<i>thromboembolism</i>	pihtı tıkaçı
<i>solubility</i>	çözülebilirlik	<i>thromboembolism</i>	pihtı tıkanımı
<i>solution</i>	çözelti	<i>thrombogen</i>	pihtıyapar
<i>somatic</i>	somatik	<i>thrombolysis</i>	pihtı erimesi
<i>specific</i>	spesifik	<i>thrombolytic</i>	pihtıteritir
<i>specificity</i>	spesifisite	<i>thrombopheresis</i>	tromboferez
<i>spherocytosis</i>	sferosit	<i>thrombophilia</i>	tıkarca
<i>spheroid</i>	sferoit	<i>thrombophlebitis</i>	pihtılı toplardamar yangısı
<i>splenectomy</i>	dalak çıkarımı	<i>thromboplastic</i>	tromboplastik
<i>splenomegaly</i>	splenomegali	<i>thromboplastin time</i>	aktifleştirilmiş kısmi tromboplastin zamanı
<i>splinter hemorrhage</i>	splinter hemoraji		
<i>splinter</i>	splinter	<i>thrombopoeitin</i>	trombopoetin
<i>spontaneous</i>	spontane	<i>thrombosis</i>	pihtı tıkaçı oluşması
<i>spur</i>	spur	<i>thrombus</i>	pihtı topağı
<i>stabilizer</i>	stabilizatör	<i>tolerability</i>	katlan(ı)abilirlik
<i>stable</i>	stabil	<i>toxemia</i>	toksemi
<i>stage</i>	evre	<i>toxic granulation</i>	toksik granülasyon
<i>stasis</i>	staz	<i>toxic</i>	toksik
<i>status</i>	status	<i>toxicity</i>	toksisite
<i>stomatocyte</i>	ağızsı alyuvar	<i>transcription</i>	transkripsiyon
<i>subcutaneous</i>	subkütan	<i>transferrin</i>	transferrin
<i>subtype</i>	subtip	<i>transfusion</i>	kan nakli

<i>translocation</i>	translokasyon	<i>viability</i>	yaşayabilirlik
<i>transplantation</i>	nakil	<i>viable</i>	viyabil
<i>transport</i>	transport	<i>virulence</i>	hastalandırma yetisi
<i>trisomy</i>	trizomi	<i>virulent</i>	hastalandıran
<i>tumor</i>	tumor	<i>visceral leishmaniasis</i>	kala-azar
<i>tumoral</i>	tümöral	<i>viscose</i>	kıvamlı
<i>unit</i>	birim	<i>viscosity</i>	akışmazlık
<i>upregulation</i>	upregulation	<i>viscous, viscose</i>	akışmaz
<i>variant</i>	değişik biçim	<i>vital</i>	yaşamsal
<i>vascularization</i>	damarlanım	<i>vitality</i>	vitalite
<i>vasoconstruction</i>	vazokonstrüksiyon	<i>warfarin</i>	varfarin
<i>vasodilatation</i>	vazodilatasyon	<i>zona</i>	kuşakça

Yazarlar

Prof. Dr. İsmet Aydoğdu

sacayak@gmail.com

1957 yılında Manisa doğdu. Salihli’de İlkokulu, Manisa’da parasız yatılı olarak ortaokul ve lise eğitimini tamamladı. 1982 yılı Haziran ayında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu. 1990 yılında iç hastalıkları ihtisasını tamamladı. 1991–1993 yıllarında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hematoloji kliniğinde ve kemik iliği nakli ünitelerinde çalıştı. 1993 yılında aynı yerde Hematoloji yan dal ihtisasını tamamladı. 1994 yılında İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim dalında yardımcı doçent olarak göreve başladı. 1994–1995’de ABD, Baylor hastanesinde ve MD Anderson Kanseri merkezinde kök hücre nakli ünitesinde 11 ay süre ile çalıştı. 1997 yılında iç hastalıkları/hematoloji doçenti unvanını aldı. 2003 yılı itibarıyla profesör kadrosuna atandı. 2007–2011 yılları arasında Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Hematoloji kliniğinde çalıştı. Halen Celal Bayar Üniversitesi Hematoloji kliniğinde çalışmaktadır. Bugüne kadar 8 kitap, 1 adet elektronik ortamda hematoloji atlası, 59 uluslararası, 65 ulusal dergilerde makale ve ulusal/uluslararası 80 tebliği yayınlanmıştır.

Prof. Dr. Fevzi Altuntaş

faltuntas@hotmail.com

1971 yılında Kayseri’de dünyaya geldi. İç Hastalıkları/Hematoloji Profesörü. Amerika Birleşik Devletlerinde “Memorial Sloan-Kettering” kanser merkezi ve “Teksas Üniversitesi, Southwestern Tıp Fakültesi”nde hematoloji, kemik iliği nakli, transfüzyon tıbbı ve aferez eğitimleri aldı. Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği (V) yaptı. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları, Hematoloji Bilimsel Öğretim Üyesi. Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hematoloji Eğitim Kliniği, Terapötik Aferez Merkezi, Moleküler Genetik Merkezi ve Kök Hücre Nakli Merkezi kuruculuğunu yaptı. Yönetiminde yılda 100’ün üzerinde olog, allojenik, akraba dışı, kordon kanı ve haploidentik kök hücre nakilleri yapılmaktadır. Ülkemizde birçok ilde kemik iliği nakli merkezinin açılmasına ve sorumlularının eğitimine katkı sağladı. Özbekistan Kemik iliği nakli merkezi, Moleküler genetik merkezi, aferez merkezi kurdu ve ilk nakillerin yapılmasını başlattı. Türk Hematoloji Derneği “Genç Araştırmacı”, “En İyi Klinik Çalışma”, Türk Onkoloji Derneği “Kanser Araştırması”, Kan Merkezleri ve Transfüzyon Derneği “En İyi Çalışma”, Hemaferes Derneği “En İyi Klinik Çalışma”, Türkiye Kemik İliği Transplantasyon Vakfı “En İyi Klinik Çalışma” ve T.C. Sağlık Bakanlığı “2010 Yılın Hekimi” ve kök hücre nakli alanındaki çalışmaları nedeniyle “Takdirname” ödülleriyle layık görüldü. Türk Aferez Derneği Başkanı. Amerika Aferez Derneği uluslararası komite üyeliğine seçilen ilk Türk bilim adamı. Dünya Aferez Kongresi Genel Sekreterliği yaptı. Başkanlığı döneminde Elsevier yayın grubuna ait SCI kapsamında olan “Transfusion & Apheresis Science” dergisini Türk Aferez Derneği resmi yayın organı yaptı. THD Kök Hücre Nakli Komite Başkanı, JACIE Avrupa Müfettişi, “Transfusion & Apheresis Science” Dergisi Editörler kurulu üyesi. Çok sayıda ulusal ve uluslararası toplantıda başkan, konuşmacı ve organizatörlük yaptı. 400 üzerinde bilimsel makale, tebliğ, kitap, kitap bölümü yazdı.